

5. évfolyam

Óraszám: 2 óra/hét  
72 óra/év

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakörök		Óraszám	
<b>Bevezetés – Biblia</b>		<b>2</b>	
<b>Az ószövetségi üdvtörténet, teremtéstörténet, bűnbeesés, a bűn elterjedésének történetei</b>	témafeldolgozás	9	<b>11</b>
	<i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	2	
<b>A pátriárkák története, Mózes, kivonulás, pusztai vándorlás, honfoglalás</b>	témafeldolgozás	8	<b>10</b>
	<i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	2	
<b>Bírák, királyok, próféták, tanító könyvek</b>	témafeldolgozás	8	<b>10</b>
	<i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	2	
<b>Jézus történetisége, születése, Isten Országá</b>	témafeldolgozás	8	<b>10</b>
	<i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	2	
<b>Örömhír, példabeszédek, csodák, passio, feltámadás</b>	témafeldolgozás	10	<b>12</b>
	<i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	2	
<b>Az egyház születése, Péter és Pál apostol működése</b>	témafeldolgozás	9	<b>11</b>
	<i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	2	
<b>Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások</b>		<b>3</b>	
<i>Szabadon felhasználható órakeret</i>		<b>3</b>	
<b>Összesen</b>		<b>72</b>	

6. évfolyam

Óraszám: 2 óra/hét  
72 óra/év

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakörök		Óraszám	
<b>egyháztörténet</b>			
1.	Ósegház, keresztényüldözés, konstantini fordulat, korai szerzetesség, hittérítés	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	14 2 <b>16</b>
2.	A középkori egyház (cluny reform, egyházszakadás, szerzetesség, keresztes hadjáratok, Szent István és műve	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	14 2 <b>16</b>
3.	Újkori egyháztörténet (reformáció okai és kibontakozása, katolikus megújulás)	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	14 2 <b>16</b>
4.	Felvilágosodás és az egyház, szociális feladatvállalások, a világháborúk időszaka, 20. századi pápaság	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	14 2 <b>16</b>
	Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások		<b>3</b>
	<i>Szabadon felhasználható időkeret</i>		<b>5</b>
	<b>Összesen</b>		<b>72</b>

7. évfolyam

Óraszám: 2 óra/hét  
72 óra/év

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakörök		Óraszám	
Bevezetés – dogma, dogmatika, hit és értelem		6	
1.	Teremtés tan, krisztológia, szóteriológia	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	12 2 14
2.	Egyház tan, kegyelem tan, eszkatológia	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	12 2 14
3.	Az erkölcsi cselekvés, törvény, lelkiismeret, bűn, erény	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	13 2 15
4.	Istennel, önmagunkkal, embertársainkkal kapcsolatos kötelességeink	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	13 2 15
Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások		3	
<i>Szabadon felhasználható időkeret</i>		5	
Összesen		72	

8. évfolyam

Óraszám: 2 óra/hét  
72 óra/év

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakörök		Óraszám	
	<b>Bevezetés – az üdvtörténet</b>		<b>3</b>
<b>1.</b>	<b>Kinyilatkoztatás az Ó-és Újszövetségben Isten országa, Jézus példabeszédei, csodái</b>	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	19 2 <b>11</b>
<b>2.</b>	<b>Jézus halála feltámadása, az apostolok hite, az egyház</b>	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	7 1 <b>8</b>
<b>3.</b>	<b>Liturgia, jelképek, testtartások, helyszínek, eszközök , ruhák, egyházi év</b>	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	14 2 <b>16</b>
<b>4.</b>	<b>A húsvéti ünnepkör</b>	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	5 1 <b>6</b>
<b>5.</b>	<b>Karácsonyi ünnepkör, évközi idő,</b>	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	5 1 <b>6</b>
<b>6.</b>	<b>Szentségek és szentelmények</b>	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	13 2 <b>15</b>
	<b>Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások</b>		<b>3</b>
	<i>Szabadon felhasználható órakeret</i>		<b>3</b>
	<b>Összesen</b>		<b>72</b>

9.évfolyam

Óraszám: 2 óra/hét  
72 óra/év

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakörök		Óraszám	
Bevezetés – Biblia		2	
1.	A Biblia kialakulása, ószövetségi kánon, teremtéstörténet, bűnbeesés, a bűn elterjedésének történetei	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	9 2 <b>11</b>
2.	A pátriárkák története, Mózes, kivonulás, pusztai vándorlás, honfoglalás	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	8 2 <b>10</b>
3.	Bírák, királyok, próféták, bölcsességi könyvek	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	8 2 <b>10</b>
4.	Újszövetség szövege, fordításai, források történetisége	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	8 2 <b>10</b>
5.	Örömhír, példabeszédek, csodák, passio	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	10 2 <b>12</b>
6.	Az egyház születése, korai misszió, katolikus levelek, Jelenések könyve	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	9 2 <b>11</b>
Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások			<b>3</b>
<i>Szabadon felhasználható órakeret</i>			<b>3</b>
Összesen			<b>72</b>



10. évfolyam

Óraszám: 2 óra/hét  
72 óra/év

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakörök		Óraszám		
	Bevezetés – Az egyház története	4		
1.	Az egyház története az I. Nikaiai Zsinatig (100-tól 325-ig)	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	8 2	10
2.	Az egyház története az I. Nikaiai Zsinattól a II. Nikaiai Zsinatig (325-től 787-ig)	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	8 2	10
3.	Az egyház története a II. Nikaiai Zsinattól a IV. Lateráni Zsinatig (787-től 1215-ig)	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	8 2	10
4.	Az egyház története a IV. Lateráni Zsinattól a Trienti Zsinatig (1215-től 1545/63-ig)	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	8 2	10
5.	Az egyház története a Trienti Zsinattól az I. Vatikáni Zsinatig (1545/63-től 1869/70-ig)	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	8 2	10
6.	Az egyház története az I. Vatikáni Zsinattól a II. Vatikáni Zsinatig (1869/70-től 1962/65-ig)	témafeldolgozás összefoglalás, ellenőrzés	8 2	10
	Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások			3
	<i>Szabadon felhasználható időkeret</i>			5
	<b>Összesen</b>			<b>72</b>

## 11. évfolyam

Óraszám: 2 óra/hét  
72 óra/év

### Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakörök		Óraszám	
	<b>Bevezetés – dogma, dogmatika, hit és értelem</b>		<b>6</b>
<b>1.</b>	<b>Teremtéstan, krisztológia, szóteriológia</b>	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	12 2 <b>14</b>
<b>2.</b>	<b>Egyháztan, kegyelemtan, eszkatológia</b>	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	12 2 <b>14</b>
<b>3.</b>	<b>Az erkölcsi cselekvés, lelkiismeret, bűn, erény</b>	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	13 2 <b>15</b>
<b>4.</b>	<b>Istennel, önmagunkkal, embertársainkkal kapcsolatos kötelességeink</b>	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	13 2 <b>15</b>
	<b>Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások</b>		<b>3</b>
	<i>Szabadon felhasználható időkeret</i>		<b>5</b>
	<b>Összesen</b>		<b>72</b>



## 12. évfolyam

**Óraszám: 2 óra/hét**  
**62 óra/év**

### Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakörök		Óraszám	
Bevezetés a liturgiába (jelképek, testtartások, eszközök)		<b>6</b>	
<b>1.</b>	<b>A húsvéti és a karácsonyi ünnepkör, az évközi idő</b>	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	10 2 <b>12</b>
<b>2.</b>	<b>Eukarisztia, szentségek, szentelmények</b>	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	10 2 <b>12</b>
<b>3.</b>	<b>Kinyilatkoztatás, Biblia, hitvallás, az Atya és a teremtés</b>	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	10 2 <b>12</b>
<b>4.</b>	<b>A Fiú és a megváltás, a Szentlélek és az egyház</b>	témafeldolgozás <i>összefoglalás, ellenőrzés</i>	10 2 <b>12</b>
	<b>Az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó aktuális foglalkozások</b>		<b>3</b>
	<i>Szabadon felhasználható időkeret</i>		<b>5</b>
	<b>Összesen</b>		<b>62</b>



**A Ciszterci Szent István Gimnázium  
helyi tanterve  
római katolikus hittan tantárgyból**



## *A Szent István Társulat Hittankönyv sorozatához*

Székesfehérvár

### **Preambulum**

„Menjetez tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket!  
Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére,  
és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására,  
amit parancsoltam nektek.

S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.”

(Mt 28,19-20)

Ami kezdettől fogva volt, amit hallottunk,  
amit a szemünkkel láttunk,  
amit szemléltünk, és amit a kezünkkel tapintottunk:  
az élet Igéjét hirdetjük nektek.

(1Jn1,1)

Ezeket azonban följegyezték, hogy higgyétek:

Jézus a Messiás, az Isten Fia,  
s hogy a hit által életetek legyen az ő nevében.

(Jn 20,31)

*„A hitoktatást az Egyház mindig legfontosabb feladatai között tartotta számon, mivel a feltámadt Krisztus, közvetlenül a mennybemenetele előtt megparancsolta apostolainak, hogy tegyék tanítványaivá mind a nemzeteket, és tanítsák meg őket mindannak megtartására, amit rájuk bízott (vö. Mt 28,19). A kötelesség mellé hatalmat is adott az apostoloknak arra, hogy a szemükkel látott és a fülükkel hallott dolgokat, amit láttak és megtapintottak, az élet igéjét, hirdessék az embereknek (vö. 1Jn 1,1). Ugyancsak kötelességükké tette és hatalmat adott nekik arra, hogy tekintéllyel magyarázzák az Úr tanítását: szavait, tetteit, jeleit, törvényeit. A Szentlelket is azért küldte el nekik, hogy e feladatuknak eleget tudjanak tenni.*

*Az Egyház ilyen irányú törekvéseit aránylag korán hitoktatásnak kezdték nevezni: a tanítványok összegyűjtését és oktatását; a segítségnyújtást ahhoz, hogy az emberek hinni tudjanak és el tudják fogadni Jézust az élő Isten Fiának és életet találjanak benne (Jn 20,31); hogy megtanítsák őket erre az életre, és így épüljön Krisztus titokzatos teste. És az Egyház soha nem hagyott fel azzal, hogy ezért erőfeszítéseket tegyen.” (II. János Pál Pápa Catechesi*

*tradendae* apostoli buzdítás a Katolikus Egyház püspökeihez, papjaihoz és híveihez korunk hitoktatásáról)

Isten Jézus Krisztusban és Jézus Krisztus által arra hív minden embert, hogy a Szentlélekben fogadott fiaivá és így az Ő boldog életének örököséivé váljanak. Krisztus elküldte az apostolokat, és megbízta őket, hogy hirdessék az Evangéliumot. Az összes Krisztus-hívő is mind arra hivatott, hogy ezt a kincset nemzedékről nemzedékre továbbadja azáltal, hogy a hitet hirdeti, testvéri közösségben belőle él, s a liturgiában és az imádságban ünnepli.

### **A hitoktatás rendszeresen visszatérő feladatai**

A tanulók motiválása a napi imára, illetve a Szentírás olvasására, a vasárnapi szentmisén való részvételre, a gyakori szentáldozásra, rendszeres szentgyónásra, a mindennapi szeretetre, önfegyelemre, önnevelésre, a becsületes munkára és kötelességteljesítésre. A hitoktatás ezért nem elégedhet meg a hitismeretek közlésével. A hittanórák keretein belül alkalmat kell adni a fiataloknak arra, hogy hitükkel, a mindennapi életükkel kapcsolatos kérdéseiket feltehessék, azokra megfelelő választ kapjanak, még akkor is, ha azok nem kapcsolódnak közvetlenül a tárgyalt tananyaghoz.

### **Lelki nevelés**

**Az ima:** A hívő ember lételeme az imádság. A hitoktatás egyik legfontosabb feladata az imádságra nevelés. Az imádságos lelkület kialakítása a hit elmélyítésének alapja, ezáltal épül és fejlődik Istennel való kapcsolatuk. Nem elég csupán tanítani, hanem hitet kell ébreszteni és nevelni a tanítás által. A megfelelő légkör kialakításával kezdjük. Odafigyelünk Istenre, Jézus tanítására és válaszolunk szavainkkal és életünkkel. Így az ima nem monológ lesz, hanem igazi párbeszéd. Ez az imádságos lelkület a liturgikus nevelés alapja.

**Lelki napok:** Hagyományosan a karácsonyt és húsvétot megelőző liturgikus felkészülési időszakokban, adventben és nagybőjtben az egész tanulóifjúság számára lelki napot tartunk, csoportbontásban, adott tematikával, meghívott előadókkal, a bűnbánati liturgia keretében gyónási lehetőséget biztosítva.

**Lelkivezetés, lelkigondozás:** Minden gyermeknek, serdülőnek szüksége van lelkivezetőre. Csak így lehet megelőzni fiataljaink életének kisiklását. Ehhez szükséges a személyes segítség, odafigyelés tanítványaink lelki egészségére. Fontos, hogy a fiatalok bátran fordulhassanak problémáikkal nevelőikhez, akiktől segítséget remélhetnek. Lelkivezető lehet lelkileg érett pedagógus is, nemcsak pap. A gimnáziumban tanító atyák, illetve a gyermek-, ifjúsági felelős külön fogadóórában áll a meghallgatásra vágyók rendelkezésére, illetve előzetes egyeztetés alapján egyéb időpontokban is elérhetőek. Az ilyen beszélgetések célja segíteni a keresőt, elvezetni a bajban lévő Jézushoz. Általuk megtanulhat a fiatal Isten jelenlétében élni, Jézus tanítása szerint dönteni a mindennapi élet kérdéseiben. A keresztyén iskolában olyan tanulók is vannak, akiknek lelkük mélyén ott él a hivatás csírája. Rájuk is figyelnünk kell, hogy ezen érdeklődésüket, elhatározásukat kívülről is segítsük, hivatástudatukat erősítsük.

### **Liturgikus nevelés**

**A szentmise** keresztyén életünk csúcsa és forrása (II. Vatikáni Zsinat Lit. Konst.). Hogy valóban így legyen, erre lelkileg is rá kell nevelnünk a gyermekeket. Legyen igényük a vasárnap megszentelése, a liturgikus közösségbe való bekapcsolódás, azt ne tekintsék "kötelező" feladatnak. Szívesen vállaljanak liturgikus szolgálatokat: felolvasás, ének,

ministrálás. A cél elérése érdekében együtt kell működnie a ciszterci atyáknak, hitoktatóknak, osztályfőnököknek.

A **paraliturrikus alkalmak** (keresztútjárás, zárandoklat, adventi gyertyagyújtás, déli taize-i imaóra, ökumenikus imaóra, bűnbánati liturgiák) is a liturgikus nevelés fontos eszközei.

## **Diakónia**

A hittanórák, az osztályok közös vasárnapi és hétköznapi miséi, valamint az adventi és nagybőjti lelki napok mellett egyre inkább szükségét érezzük, hogy a vallásos életre nevelésben nagyobb hangsúlyt kapjon a keresztény praxis, a rászorulókkal való törődés, a szolidaritás, szociális érzékenység kialakítása és fejlesztése. Diákjaink az önkéntes munka örömeit megtapasztalhatják például a helyi szociális otthon idős gondozottjainak látogatása, a szellemi fogyatékos és mozgássérült fiatalok számára szervezett nyári sörédi táborban való részvétel, vagy a Dévai Ferences Alapítvány napközis foglalkozásainak segítése során, akció formájában pedig a 72 óra kompromisszumok nélkül programsorozatában részt vállalva. Szociális szerepvállalásunk körét folyamatosan bővíteni kívánjuk.

**Az iskolai katekézis oktatási célja:** megismertetni Jézus örömhírét, tanítását és életét, amint azt Egyházunk tanítja.

**Az iskolai katekézis nevelési célja:** Az ifjúság bevezetése a keresztény életbe, hogy az Egyház öntudatos tagja legyen. Ismerje meg a keresztény értékeket, azokat a gyakorlati életben hasznosítsa.

## **Ellenőrzés, értékelés, minősítés**

- A hittanár világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer alapján objektíven, igazságosan értékeli.
- A tanulóknak önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez való viszonyítása fontos. Ez segíti őket abban, hogy a tőle telhető maximumot tudják nyújtani. Figyelembe kell venni, hogy nem minden gyermek egyformán hívő, hitvalló családból érkezik a hittanórára.
- A hit- és erkölcs tanterv ellenőrzési-értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény.
- A tanuló minősítése a rendszeres szóbeli és írásbeli felelések, valamint a nagyobb tanegységek befejeztével íratott témazáró dolgozatok értékelésével történik, de lehetőség van a szorgalmi feladatok (kiselőadás, gyűjtőmunka, stb.) értékelésére is. Az ellenőrzés továbbá kiterjed az írásbeli házi feladatra, fűzetvezetésre.
- A záró osztályzat tükrözi a tanuló évközi szerepléseit, és értékeli igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát.
- Az értékelés-osztályozás a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles /5/, jó /4/, közepes /3/, elégséges /2/, elégtelen /1/. Az egyes fokozatok tartalmát a tanterv követelményei határozzák meg.
- A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kap.

## **A tanuló továbbhaladása, a magasabb évfolyamba lépés feltételei**

A tanuló katolikus hittan tantárgyból magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket a tanév végén legalább elégséges /2/ szinten teljesítette. Az elégséges szintet az a tanuló éri el, aki a követelmények 50 %-át teljesítette.

Tantervünket a Szent István Társulat Hittankönyv sorozatához készítettük, a helyi sajátosságoknak megfelelően kiegészítve, heti két hittanórával 36 tanítási hétre számolva.

## A Könyvek Könyve - 5. évfolyam (Bevezetés a Biblia világába)



### Óraszám:

2 óra/hét → 72óra/év

**A tartalmi egységek sorrendje:** a Biblia felépítését és az ebből adódó logikai és tartalmi összefüggéseket követi figyelembe véve a tanulók fejlettségi szintjét és érdeklődését.

### Kapcsolódási lehetőségek:

- Történelem
- Irodalom
- Ének-zene
- Rajz és vizuális kultúra

## Cél és feladatrendszer

### Oktatási cél:

Az ötödik évfolyamba járó gyermek ismerje meg az üdvtörténet egyes eseményeit, és bennük Isten üzenetét. Csodálkozzon rá az előképekre, ismerje fel beteljesülését az újszövetségben. Legyen fogalma az ószövetség nagy korszakainak egyes eseményeiről. Ismerje a tanító

elbeszélések tanulságát, tudjon nyitott lélekkel figyelni Isten üzenetére, és tudja azt megvalósítani saját életében. Ehhez nyújtanak segítséget azok a példák is, melyeket a közelmúlt eseményeiből válogatott a tankönyvbe példaként a szerző.

### Nevelési cél:

Tanítsuk meg a tanulót annak tudatosítására, hogy az ő életében is jelen van a Gondviselő Isten, aki mindnyájunkat meghív az örök boldogságra. Váljon a katolikus hit személyes meggyőződésévé, amit képes belátni, befogadni, megélni és másoknak továbbadni. Szeresse az Egyházat. Szívesen olvassa a Szentírást, tanulja meg azt az Egyház tanítása szerint értelmezni és alkalmazni.

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
<b>I. Ószövetség</b> Mi a Biblia?	Bevezetés, ráhangolódás az év témájára Új ismeretek kialakítása Az érdeklődés felkeltése a Biblia iránt
Az ószövetségi történelem dióhéjban	Új ismeretek kialakítása Az emberi élet kezdeteinek jobb megértése Fogalmak tisztázása: a világ teremtése, az ember bűne, rabszolgaság, a kivonulás ünnepe, a templom jelentősége, a Messiás utáni vágyakozás
Az első teremtéstörténet	Új ismeretek kialakítása Ismétlés a világ kezdeteiről Isten tervének szándékának jobb megértése, helyes istenkép kialakítása. A világ szépségének tudatos felfedezése - rajz
Szeretetre teremtett	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: Az ember test és lélek; Jelkép; Öntudat; Szabadság; Felelősség; Munka; Boldogság=életünket adni másokért. Szülők iránti tisztelet fontossága.
A bűnbeesés	Új ismeretek kialakítása Ismétlés Isten teremtő művéről, eredeti szándékáról Fogalomtisztázás: parancsok-útjelzők, „tíz szó”, Tízparancsolat, jó és rossz, kísértés, büntetés. A halál keresztény értelmezése Szeretteink halálának elfogadása, az elhunytakért mondott ima fontossága
Káin és Ábel	Új ismeretek kialakítása Közös alkotás, megbeszélés Az egyéni felelősség tudatosítása, jobb önismeret kialakítása Fogalomtisztázás: áldás, áldozat bemutatása, lelkiismeret, irigység
Ábrahám, Isten barátja	Új ismeretek kialakítása Az üdvtörténet fogalmának kialakítása, jelentőségének megértése A hit és a hitetlenség következményei
Izmael és Izsák	Új ismeretek kialakítása A szövetség és az ígélet fogalmának kialakítása, jelentőségének megértése
Ábrahám áldozata	Új ismeretek kialakítása



	<p>A próbatétel fogalmának kialakítása, jelentőségének megértése.</p> <p>Az egyéni felelősség tudatosítása</p> <p>Az erkölcsi ítélőképesség fejlesztése</p>
„Az Úr Józseffel volt”	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>A megbocsátás fontossága</p> <p>Bocsánatkérés, hibáink bűneik elismerése, jóvátétele</p> <p>Az egyéni felelősség tudatosítása</p>

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
Mózes	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: Isten megszólíthatósága; örök jelen; létteljesség; Úr - Adonáj; Jelképek értelmének tisztázása: bárány, kovásztalan kenyér, húsvéti vacsora Az emberi élet tiszteletére nevelés, ami már a fogantatással kezdődik.
A pusztai vándorlás	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: Tízparancsolat, szövetségkötés. Jelképtisztázás: manna, fűrjek, rézkígyó, szent sátor, szövetség ládája
A bírák kora	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: bírák, teokrácia, Baál kultusz, oltár, filiszteus-veszély Az Istentől kapott erőt milyen célokra kell használnia az embernek
Sámuel és Saul	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: frigyháza, templom A próféta feladatának helyes megértése, az azt megszegő bűnök megismerése
Dávid	Új ismeretek kialakítása Annak a ténynek a helyes megértése, hogy az igaz szépség belülről sugárzik. Dávid hitének nagysága Fogalomtisztázás: megbocsátás-bosszú; vesztes-győzelem;
Illés	Új ismeretek kialakítása Az ország kettészakadásának megértése. Ismétlés: Baál kultusz, oltár, áldozat Fogalomtisztázás: Isten a béke Istene
Izajás	Új ismeretek kialakítása Az Emmánuel név jelentésének helyes megértése Fogalomtisztázás: jel, jövendölés
Jeremiás és Ezekiel	Új ismeretek kialakítása Annak a helyes megértése, hogy az ember életét Isten szava tölti be. Ismétlés: mi a hit. Fogalomtisztázás: pesszimizmus-realizmus; látnok Ezekiel látomásainak helyes értelmezése.
Zsoltárok	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: áldás Fogalomtisztázás: zsoltár A 23. zsoltár helyes értelmezése Tanuljuk meg Isten hívó szavát meghallani és követni
Jónás	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: jelkép Fogalomtisztázás: tanító elbeszélés, pogány népek; böjt; bűnbánat. Isten szeretete nem zár ki senkit, hanem minden népre egyformán irányul.

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
<b>II. Újszövetség</b> „Isten a saját Fia által szólt hozzánk” (Zsid 1,1)	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: szövetség, jelkép Fogalomtisztázás: apostolok, evangélium, evangélisták, szinoptikus, apokrif Az Újszövetség könyveinek megismerése, keletkezésük megértése.
Jézus életének történeti kerete	Új ismeretek kialakítása Ismerjük meg Jézus életének leglényegesebb állomásait, lássuk meg benne Isten üdvtervének megvalósulását. Hitünk megvallásának fontossága és nehézségei
Megszületett a Megváltó	Új ismeretek kialakítása Jézus születéstörténetének részletes megismerése A hatalmasok nem ismerték fel Őt – hatalomföltés Jézust egyszerű, mély hittel lehet felismerni.
„Készítsétek az Úr útját!”	Új ismeretek kialakítása Keresztelő János üdvtörténeti szerepének megismerése, elbizonytalanodása kapcsán az Üdvözítőt bűnbocsánatot hirdető Jézusként ismerjük meg, aki az irgalmas Istent mutatja be nekünk, nem az ítélkezőt.
Elérkezett az Isten Ország	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: ima, boldogság, templom, áldozat Az Istennek tetsző életre való törekvés fontossága – a szeretet gyengének látszó erejével Az ima önmagában nem elég, cselekedni is kell.
„A vámosok és a bűnösök barátja”	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: bűn; ítélkezés, Isten irgalmas szeretete. Fogalomtisztázás: vámszedés. A megtérés fontosságának felismerése
Jézus példabeszédei	Új ismeretek kialakítása Hívó életmódra nevelés Fogalomtisztázás: hasonlat, példabeszéd. A szeretetben való élet örömeinek tudatosítása
Akik Jézus ellen döntöttek	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: farizeusok, szaddúceusok, főpapok Ismétlés: megbocsátás, hatalomföltés Annak tudatosítása, hogy hitünk megvallása, és a keresztény élet nem mindig könnyű.
„Körüljárt és jót tett” (ApCsel 10,38)	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: csoda, hit, bűnbánat Jézus személyének alaposabb megismerése, a közvetlenül hozzá intézett ima. Annak megértése, hogy a hitből és szeretetből fakadó jócselekedetekben Isten ereje működik. Együttérzésre nevelés.
Jézus bevonulása Jeruzsálembe	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: csoda, hit, megtérés, példabeszéd Megérteni, milyen fontos Jézus követése. Fogalomtisztázás: Jézus a béke Királya és Isten Fia

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
Az utolsó vacsora	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: az egyiptomi fogságból való szabadulás története A zsidó húsvéti vacsora jelképeinek megismerése, megértése. Fogalomtisztázás: Eucharisztia-Jézus valóságos teste, nem csupán jelkép. Felkelteni a tanulóknak a vágyat, hogy minél gyakrabban találkozhassanak Jézussal az Eucharishtiában.
A passió	Új ismeretek kialakítása A tettekben megnyilvánuló szeretet fontosságára nevelés. Ismerjük meg Jézus szenvedéstörténetének legfontosabb eseményeit.
„Nincs itt, feltámadt!”	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: földi élet, halál, örök élet. Megérteni az emberiség ősi reményének eredetét és beteljesedésének lehetőségét. Megismerkedni a feltámadást bizonyító szentírási elbeszélésekkel
Az Egyház születése	Új ismeretek kialakítása Jézus céljának a tudatosítása: minden kor minden emberéhez eljusson Jézus örömhíre. Fogalomtisztázás: <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Az ember társadalomban él, az értékeit társadalmi módon adja tovább;</li> <li>2. Pünkösd ünnepének előtörténete és a születő Egyház értelmezése</li> </ol> Ismerjük meg a születő Egyház kiemelkedő alakjait.
Péter, a szikla	Új ismeretek kialakítása A hit állandóságának és szilárdságának fontossága. Ismétlés: mi a Szentháromság. A Szentlélek személyének jobb megismerése, imádása, szeretete. Hívő és tanúságtevő életre nevelés. Fogalomtisztázás: emberhalász, egység, vezető, kézrátétel, zsinat. Ima az Egyház vezetőiért, tagjaiért.
Saulból Pál	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: farizeus, Gamáliel Fogalomtisztázás: bálványimádás Pál megtérésének megismerése Tanúságtevő életre nevelés
Megmutatom neki, mennyit kell értem szenvednie” (ApCsel 9,16)	Új ismeretek kialakítása Pál missziós útjainak a megismerése Hívő, tanúságtevő életre nevelés

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
A szeretet himnusza	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: próféta, csoda, Szentlélek, Egyház Fogalomtisztázás: karizma A szeretet fogalmának pontos megértése (Szeretet=érzelem, Szeretet=érzelem+ értelem+akarati cselekvés) Szeretetre nevelés
Szent Pál tanítása	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: Jézus Krisztus az Isten Fia, megváltás, Egyház, Péter a köszikla. Fogalomtisztázás: Az Egyház Krisztus Teste A testvéri együttérzés fontossága
„Isten a szeretet” (1Jn 4,7)	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: apostolok, hit, Szentháromság. Fogalomtisztázás: a világ beteljesedése, örök élet. Hívő életre nevelés Hálaadás Istennek az örök boldogság elnyerésének lehetőségéért, a teremtésért és a megváltásért

#### Módszertani lehetőségek:

- Olvasztás: egyéni, hangos, értő módon;
- Tartalom elmondása;
- Irányított tanári kérdésekkel rávezetni a Szentírás mondanivalójára;
- Tanórai beszélgetés az áldozatot vállaló szeretet lehetőségeiről;
- A **Hittansuli honlapon** való tájékozódás megtanítása, feladatok megoldása;

#### Alapkövetelmény

Ismerje meg a tanuló az Ószövetség legfontosabb, hitünket meghatározó és érintő részeit, tudatosítsa, hogy e könyvekben a választott népnek az az élménye, hogy az üdvösséget ígérő Isten nem hagyja magára népét, vallási drámákban, sajátos műfajokban és jelképekben fogalmazódik meg. Sajátítsa el a bibliai exegézis alapelemeit, és a mondanivalót tudja saját korára, önmagára, Isten közöttünk végbevitt üdvözítő tevékenységére alkalmazni.

Ismerje meg a tanuló az újszövetségi könyveket: az evangéliumokat, az Apostolok Cselekedeteit és a leveleket. Tudatosítsa, hogy a sajátos műfajokban és igehirdetői céllal megfogalmazott újszövetségi vallási drámák arról tanúskodnak, hogy Jézus követői élményszerűen meggyőződtek arról, hogy mesterük a megígért messiás, s hogy az ember üdvössége érdekében valóban legyőzte a halált, s tanításában, Igéjében, az egyház által közvetített tanításában és az eukarisztiában jelen van.

#### Ellenőrzés, értékelés, minősítés

Az ellenőrzés, értékelés a tantervi követelmények teljesítésére irányul, független a tanuló személyes meggyőződésétől, vallási elkötelezettségétől. Szóbeli feleletek és írásbeli dolgozatok formájában ellenőrizzük az elsajátított tudásanyagot. Tanegységekként témazáró dolgozatot íratunk. Értékeljük a tanulók órai aktivitását, szorgalmi feladatait, füzetvezetését. A hittan tantárgyból is 5 osztályzattal minősítjük a tanulók tudását.



### Óraszám:

2 óra/hét → 72 óra/év

**A tartalmi egységek sorrendje:** kronologikus, történeti jellegű témakört dolgoz fel, figyelembe véve a tanulók fejlettségi szintjét és érdeklődését.

### Kapcsolódási lehetőségek:

- Történelem
- Irodalom
- Ének-zene
- Rajz és vizuális kultúra

## Cél és feladatrendszer

### Oktatási cél:

Az Egyház születésének és történelmének bemutatása kapcsán tudatosítjuk a tanulóknak, hogy az Egyház történelme a Jézus Krisztusban kezdődő újszövetségi üdvtörténet folytatása. Megtanítjuk őket arra is, hogy hívő szemmel szemléljék ezeket az eseményeket, vegyék észre, hogy az Egyház életének valamennyi történésében Isten működik, és az eseményeken keresztül Ő készíti elő az emberiség üdvösségét.

### Nevelési cél:

Rávezetjük tanítványainkat arra, hogy a történelmi eseményekben mindig az üdvösségünket munkáló Istent fedezzék fel. Megtanítjuk őket arra is, hogy saját életük eseményeit is annak fényében szemléljék, hogy Isten hozzájuk is közeledni akar csakúgy, mint az egyháztörténelem nagyjaihoz, és el akarja vezetni őket is az örök élet útjára. Az utolsó fejezet jövőképet is rajzol a fiatalok elé: bemutatja a megújuló Egyházat és kijelöli benne az ember feladatát és felelősségét a világ iránt.

tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
<i>I. fejezet: Az őskeresztény egyházi élet</i> Így éltek keresztény őseink	Az őskeresztény közösségek bemutatása, mint ma is érvényes vonzó példa
„Aki megvall engem az emberek előtt”	A keresztényüldözések által bemutatni a helytállást hitünkben
A nagy fordulat	A kereszténység államvallássá lesz... Milyen előnyökkel és hátrányokkal járt ez?

	A niceai zsinat
Felelősség a viláért	Hogyan alakult át az Egyház a 4-5. században; mit tettek a pápák Európáért?
Egy keresztény ifjú pályafutása a Római Birodalomban	Szent Márton élete által bemutatni a 4. sz. kereszténységet
A tanítás hiteles!	A szentírás hitelességének bizonyítása az egyházatyák által
Győztél Galileai! (Összefoglalás)	A fejezet anyagának összegzése, rendszerezése
<i>II. fejezet: Megszületik a keresztény Európa</i> Nehéz idők	A népvándorlás kora, a Római Birodalom bukása
„Ne féljeteK, veleteK maradok”	A népvándorlás kori Egyház élete, kiemelkedő személyek bemutatása
„Imádkozzál és dolgozzál”	A szerzetesi eszmény bemutatása Szent Benedek által
Akik az Igét terjesztették	Európa nagy térítői a középkorban – példaképek a hitterjesztésben
Keleti keresztény testvéreink	A keleti egyház nyugattól eltérő fejlődésének bemutatása
A Római Szent Birodalom	Nagy Károly és az Egyházi állam... Az Egyház világi hatalmának szükségyszerűsége
Ments meg minket, Uram!	A 9-10. századi Európa és a magyar kalandozások bemutatása
A megtisztult keresztény szellem	A clunyi reform hatása az egyházi életre; a kor nagy szentjei
Megszületett a keresztény Európa (Összefoglalás)	A fejezet anyagának összegzése, rendszerezése
<i>III. fejezet: A nyugati kereszténység virágkora</i> Egyházi és világi hatalom	A keleti egyházszakadás okai és következményei... az investitúra harc
„Magyarok fénye, ország reménye”	<b>Szent István és műve</b> ; hazánk keresztény gyökereinek bemutatása
A szent király intelmei	Mire tanít Szent István, Szent Imre és Szent Gellért élete?
VédjéteK meg a Szentföldet	A keresztes háborúk előzményei, okai, következményei
Vissza az ősforráshoz!	A 13. századi eretnekmozgalmak és akik megújították egyházat (Szt. Ferenc, Szt. Domonkos)
A szent királyi sarjak kora	Hogyan fejlődött az Egyház a 11-13. században hazánkban

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
„Könyörögnek ők tépett hazánkért”	Az Árpád-ház női szentjei... Miben szolgálnak példaként?
„Mindent Isten dicsőségére”	<b>Clairvaux-i Szent Bernát és a ciszterci rend.</b> Szent Tamás és a skolasztika. A máig ható szellemi fellendülés bemutatása
A virágzó középkori élet Európában (Összefoglalás)	A fejezet anyagának összegzése, rendszerezése
<i>IV. fejezet: A széthulló keresztény egység</i> Fények és árnyak	Az avignoni fogság, a kostanzi zsinat. Hová vezet az elvilágiasodás...?
A déli harangszó	A reneszánsz. A hunyadiak kora. Mit köszönhet Európa hazánknek?
A reformáció	A reformáció okai, személyei. Mihez vezetett az egyházszakadás...
A keresztény hűség	Morus Tamás életpéldája
Hitviták tüzeiben	A protestantizmus hazánkban. Mit köszönhetünk mégis ennek a kornak?
Az egyházi megújulás	A trentói zsinat. Hogyan újult meg az egyház a nehézségek ellenére?
A táguló világ	Hogyan tevékenykedett az Egyház a nagy földrajzi felfedezések idején?
Utak a megújulásban	A trentói zs. utáni megújulás hazánkban és a világban
Csupán a szeretet	A 16-17. század nagy szentjeinek életpéldája
Krisztusban élünk! (Összefoglalás)	A fejezet anyagának összegzése, rendszerezése
<i>V. fejezet: A forrongó Európa</i> Istennel a hazáért és a szabadságért	A törökök kiűzése és a Rákóczi-kor. Mit tett az Egyház ebben az időben?
Új eszmék sodrában	A felvilágosodás kora. Milyen hatással volt az Egyházra?
„Újítsd meg Uram szívemet!”	A francia forradalom és Napóleon kora. Az Egyház nehézségei.
Krisztus szeretete sürget	Szentek a lelkek megújulásáért a 18-19. században
Szent Péter öröksége	A 19. sz. eszméi, az olasz egységtörekvés. Az I. vatikáni Zsinat hatásainak bemutatása
Élnek-e még szentek?	19. századi missziók távoli földrészekén. Hogyan lett az Egyház „világegyház”?
Az újkori Egyház (Összefoglalás)	A fejezet anyagának összegzése, rendszerezése
<i>VI. Fejezet: Krisztus népe a modern világban</i> Van-e jövője a kereszténységnek	Az Egyház szociális tevékenységének bemutatása a 20. sz. elején
Mindent megújítani Krisztusban	Mit tett az Egyház az I. Világháborúban? Milyen új utakat keresett utána?
Az emberség próbája	Az Egyház a II. Világháború idején
Akik magukra vették az elhagyottak sorsát	Akik a II. Világháború utáni időkben az emberekért tevékenykedtek
A zsinati Egyház	Miért volt szükség II. vatikáni zsinatra? A zsinat története



A szeretet pápája	XXIII. János pápa életpéldája
A nyitott kapuk	Korunk egyházának bemutatása (II. János Pál, XVI. Benedek tevékenysége, Ferenc pápa)

### Módszertani lehetőségek:

- Csoportmunka megszervezése:
  - plakát vagy kiállítás készítése az osztályban az egyház missziós tevékenységének bemutatására;
  - információk, képek gyűjtése az Internetről a vértanúkról;
  - közzététel az osztályfaliújságon;
- A Szentírás értő olvastatása az Apostolok Cselekedeteinek elbeszéléseiből;
- A hallott, látott és olvasott tananyag irányított megbeszélése;
- Képességfejlesztés:
  - A szóbeli és írott szövegek megértési képességének fejlesztése;
  - Írásbeli szövegek alkotása, közös értékelése;
- A **Hittansuli honlapon** található feladatok megoldása.

### Alapkövetelmények

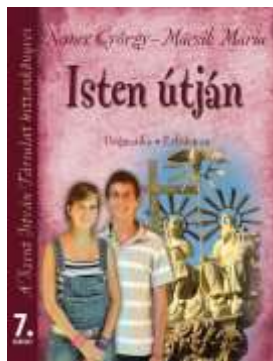
Tudja megkülönböztetni a katolikus egyházra vonatkozó fogalmakat a többi vallás fogalmaitól. Ismerje az egyház alapításának körülményeit, az egyház lényegét, célját, szervezeti felépítését. Legyen tisztában az egyház üdvösségszerző küldetésével, ismerje, hogyan valósította és valósítja ezt a történelem különböző korszakaiban és napjainkban.

### Ellenőrzés, értékelés, minősítés

Az ellenőrzés, értékelés a tantervi követelmények teljesítésére irányul, független a tanuló személyes meggyőződésétől, vallási elkötelezettségétől. Szóbeli feleletek és írásbeli dolgozatok formájában ellenőrizzük az elsajátított tudásanyagot. Tanegységekként témazáró dolgozatot íratunk. Értékeljük a tanulók órai aktivitását, szorgalmi feladatait, fűzetvezetését. A hittan tantárgyból is 5 osztályzattal minősítjük a tanulók tudását.

## Isten útján - 7. évfolyam

(Dogmatika, Erkölcstan)



### Óraszám:

2 óra/hét → 72 óra/év

A **tartalmi egységek sorrendje**: fogalmi és tartalmi összefüggésekre épülő, figyelembe veszi a tanulók fejlettségi szintjét és érdeklődését.

### Kapcsolódási lehetőségek:

- Történelem
- Irodalom
- Ének-zene
- Rajz és vizuális kultúra

## Cél és feladatrendszer

### Oktatási cél:

A dogmatika tantárgy keretében a tanulók megtanulják pontosan megfogalmazni a hitigazságokat. Ez megalapozza tudásukat, és előkészíti a továbbhaladást a hit útján. A mai világban nagyon sokféle hatás éri az embereket. Az erkölcsstani fejezet segítségével rá kell ébreszteni a tanulókat arra, hogy az erkölcsi törvények az emberek személyes boldogságát és az egész közösség életének harmóniáját és javát szolgálják, és minden ember számára kötelező érvényűek. Így vezethetjük el őket a bérálás szentségéhez, amelyben a Szentlélek bőséges kegyelmét kapják a saját üdvösségükre, az Anyaszentegyház és az egész emberiség javára. Az üdvtörténet erkölcsi tanulságainak feltárásával bemutatjuk a tanulónak, hogy a konkrét ember erkölcsös élete nem más, mint a személyére vonatkozó isteni terv felfedezése és szabad megvalósítása. Rámutatunk a személyre szóló isteni elgondolást szétziláló bűn veszélyeire és arra a tényre, hogy a lényünket romboló bűn okozta károk helyreállítása csak Jézus Krisztus megváltói halála és feltámadása által lehetséges.

### Nevelési cél:

Az erkölcsi élet válasz Isten hívó szavára. Segítsük a tanulót, hogy felfedezze: az ő személyes boldogságának elérése Jézus Krisztusban lehetséges. Segítsük továbbá a helyes vallásosság kialakításában. Bátorítsuk, hogy bizalommal valósítsa meg életében az evangélium tanítását és élje meg az Isten - és emberszeretetet.

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
<b>I. Az ember istenképisége – és az ősbűn</b> A dogma, a dogmatika fogalma. A természetes kinyilatkoztatás. A különböző vallások istenképe	Bevezetés, ráhangolódás az év témájára Új ismeretek kialakítása Rávilágítás arra, hogy tisztelnünk kell más népek kultúráját – de nem szabad elveszíteni hűségünket a saját vallásunkhoz, kultúránkhoz
Az istenképiség, mint az emberi méltóság alapja	Új ismeretek kialakítása Rávilágítás arra, hogy a teremtéstörténet a Bibliában és az élet kifejlődésére vonatkozó természettudományos elméletek nem állnak egymással ellentétben: a hit és az ész közti viszony megvilágítása
Az ősbűn és következményei	Új ismeretek kialakítása A múltba tekintő prófécia fogalmának

	pontos tisztázása
Az ősidők bűnei	Új ismeretek kialakítása A bibliai történetek jelképrendszerének, jelképszerűségének megértetése
Összefoglalás	Ismétlés, a fogalmak pontosítása
Egy Istenben három személy – hitünk legnagyobb titka (szentháromságtan)	Új ismeretek kialakítása Az egyes, Szentháromsággal kapcsolatos fogalmak megértetése hasonlatokkal
Jézus megváltott minket (szótériológia)	Új ismeretek kialakítása Annak kiemelése, hogy az Isten mindenkit üdvözíteni akar – ennek bizonyítása az üdvösség történetének szakaszain keresztül
Jézus Krisztus az Atya Egyszülöttje (krisztológia) I.	Új ismeretek kialakítása Jézus történelmiségének meggyőző alátámasztása; a Jézus életére, tanításának lényegére vonatkozó főbb evangéliumi részletek összehasonlítása (egyezések, különbségek, többletek)
Aki új törvényt hozott nekünk – a krisztológia folytatása	Új ismeretek kialakítása A nyolc boldogság szellemében való élet „megízleltetése”
Az Üdvözítő anyja (mariológia)	Új ismeretek kialakítása A Mária-dogmák jelentésének, jelentőségének megértetése
Mária, az Egyház anyja, mindannyiunk égi édesanyja	Új ismeretek kialakítása A helyes Mária-tiszteletre való rávezetés
Isten kegyelme betölti a földet (kegyelemtan)	Új ismeretek kialakítása A megszentelő és a segítő kegyelem

	fogalmának tisztázása hasonlatokkal; a szabadság és az isteni szándék kapcsolata
--	----------------------------------------------------------------------------------

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
Az Egyház küldetése a Szentlélek vezetésével (ekkléziológia)	Új ismeretek kialakítása Az intézmény és a karizma kapcsolatának egyszerű módon való tisztázása
A végső idők (eszkatológia)	Új ismeretek kialakítása Törekedni kell arra, hogy a tanulóknak eloszlassuk a téves elképzeléseket a „világvégé”-vel kapcsolatban; a menny, tisztítóhely, pokol fogalmakkal kapcsolatos esetleges helytelen ismeretek korrigálása
<b>III. Válasz Isten hívására.</b> <b>A közvetlen istenszeretet</b> A törvény fajai	Új ismeretek kialakítása A természetes erkölcsi törvény A törvény fajai eredet, teljesítés szerint – a fogalmak tisztázása
Mikor és hogyan kötelez a törvény?	Új ismeretek kialakítása A parancsok helyes megértése
A Tízparancsolat és az ószövetségi ember erkölcsi felfogása I. rész	Új ismeretek kialakítása A Tízparancsolat elemzése
A Tízparancsolat és az ószövetségi ember erkölcsi felfogása II. rész	Új ismeretek kialakítása A Tízparancsolat elemzése
Törvénykönyvünk a nyolc boldogság	Új ismeretek kialakítása Jézus mondásainak megértetése
„Új parancsot adok nektek...” Az Újszövetség erkölcsese	Új ismeretek kialakítása Jézus parancsainak és erkölcsi tanításának helyes értelmezése
A lelkiismeret Az ember, mint erkölcsi személyiség	Új ismeretek kialakítása A helyes lelkiismeret-vizsgálatra való nevelés

<p>Mi az erény? Az erény mivolta, fajai</p>	<p>Új ismeretek kialakítása Annak tudatosítása a tanulóknak, hogy modern korunkban hogyan bővül ki az erények gyakorlásának módja</p>
<p>Mi a bűn?</p>	<p>Új ismeretek kialakítása A bűn fajai, csoportjai – a helyes gondolkodás kialakítása a bűn fogalmáról</p>
<p>Kötelességeink Istennel szemben</p>	<p>Új ismeretek kialakítása A helyes vallásosságra és imaéletre, hitgyakorlásra való nevelés A szentmisén való aktív részvételre való ösztönzés</p>
<p>Az isteni erények</p>	<p>Új ismeretek kialakítása Ismétlés: mit tanultunk eddig az erényekről?</p>

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
A helyes vallásosság	Új ismeretek kialakítása Hívő életmódra nevelés A korunkban és az Egyház történelmében felmerülő helytelen vallási gyakorlatok elkerülésére nevelés
Az Egyház öt parancsolata	Új ismeretek kialakítása Tanúságtevő életre nevelés Az egyházi parancsok, illetve az irgalmasság testi és lelki cselekedetei mögött megláttatni, hogy az Egyház tisztában van a gyakorlati étellel, az emberi szükségletek fontosságával
<b>IV. Válasz Isten hívására az embertársak szeretete által</b> A dogmatika és az erkölcstan fejlődése a kezdetektől a 20. századig	Új ismeretek kialakítása Az erkölcstan, a dogmatika fejlődésén keresztül bemutatni, hogy milyen alaposan átgondolja az Egyház, hogy mit tesz tanításának részévé a kezdetektől napjainkig
„Munkások az aratásban...” Aktív részvétel az Egyház életében	Új ismeretek kialakítása Ránevelés az öntudatos katolikus keresztény életre
Kötelességeink embertársainkkal szemben	Új ismeretek kialakítása A tetteinkért való felelősségvállalásra-nevelés
Kötelességeink önmagunkkal szemben	Új ismeretek kialakítása A helyes önszeretetre, önbecsülésre, egészségvédelemre való nevelés
Őszinteség és hazugság – a kommunikáció erkölcstana	Új ismeretek kialakítása Az őszinteség és a hazugság az élet egyes helyzeteiben – mikor vagyunk



	valóban őszinték?
A társadalom alapja a család. A nemi élet erkölcstana	Új ismeretek kialakítása A nemi élettel kapcsolatos felelősségtudat megalapozása
Az anyagi javak helyes használata	Új ismeretek kialakítása Ne a földi jólétet tartsák elsődlegesnek a tanulók
A szellemi javak	Új ismeretek kialakítása Hogyan alakítsuk ki a helyes arányokat a munka és a pihenés között mindennapjainkban? Milyen szórakozási formákat részesítsünk előnyben – a helyes médiahasználatra való ránevelés megalapozása
A társadalommal szembeni kötelezettségeink	Új ismeretek kialakítása A törvénytiszteletre és a hazaszeretetre való nevelés elmélyítése
Szabadság Krisztusban	Új ismeretek kialakítása Az Isten által adott szabadsággal való helyes élés

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
Helyes válaszok korunk néhány fontosabb erkölcsi kérdésére	Új ismeretek kialakítása A médiában hallható bioetikai kérdések helyes megítélésének egyszerű, meggyőző módon történő magyarázata

### Módszertani lehetőségek:

- szépirodalmi alkotásokban kerestetni a jót;
- adatok gyűjtése csoportmunkában pl. Assisi Szent Ferencről, Kalazanci Szent Józsefről, stb.
- beszélgetések az emberekkel: keresni bennük a jót, felismerni a rosszat;
- összekapcsolni a jó keresésében a történelemből tanultakat a Szentírás tanításával: pl. olyan egyházi személyeket keresni, akik védték az üldözötteket valamely veszély idején vagy háborúban;
- versenyfeladatok megoldása;
- a **Hittansuli honlapon** található feladatok megoldása;

### Alapkövetelmény:

A hitvallás alapján legyen tisztában a tanuló az alapvető hitigazságokkal és teológiai fogalmakkal (pl. szentháromság, üdvtörténet). Tudatosítsa, hogy az üdvtörténet misztériumait felidéző és megjelenítő liturgia az értünk meghaló és feltámadó Krisztussal való találkozás „színhelye”.

### Ellenőrzés, értékelés, minősítés

Az ellenőrzés, értékelés a tantervi követelmények teljesítésére irányul, független a tanuló személyes meggyőződésétől, vallási elkötelezettségétől. Szóbeli feleletek és írásbeli dolgozatok formájában ellenőrizzük az elsajátított tudásanyagot. Tanegységekként témazáró dolgozatot íratunk. Értékeljük a tanulók órai aktivitását, szorgalmi feladatait, füzetvezetését. A hittan tantárgyból is 5 osztályzattal minősítjük a tanulók tudását.

## Életünk Krisztus - 8. évfolyam

(Alapvető hittan, Liturgia, Szentségek, Az ima a hívők életében)



### Óraszám:

2 óra/hét → 72 óra/év

**A tartalmi egységek sorrendje:** fogalmi kapcsolatokra, logikai összefüggésekre épül, figyelembe veszi a tanulók fejlettségi szintjét és érdeklődését.

### Kapcsolódási lehetőségek:

- Történelem
- Irodalom
- Ének-zene
- Rajz és vizuális kultúra

## Cél és feladatrendszer

### Oktatási cél:

Az alapvető hittan fejezetben hitünk alapigazságait mutatjuk be. Megtanítjuk tanulóinkat arra, hogy életük tudatos viszonzása legyen Isten szeretetének, amely Jézus Krisztusban jelent meg. Isten kegyelmi erejével, irgalmasságával kitárult az ember felé, hogy megszentelje, és üdvösségre vezesse a benne hívőket. A tudatos lelkiélet és a liturgiában való részvétel nem választható el egymástól. A liturgia fejezet ahhoz nyújt segítséget, hogy a Krisztus misztériumát megjelenítő megemlékezésben hívő lélekkel tudjon részt venni a tanuló. Ismerje a szentségeket, amelyekkel él, mint a kegyelem látható, hatékony jeleit. Ismerje a leggyakoribb szentelményeket. Imaszokásai gazdagítsák lelki életét. Mélyítse el a Szűzanya és a szentek iránti tiszteletét.

### Nevelési cél:

A hit alapigazságaira építve tudatosítjuk a tanulóban, hogy a Jézusba vetett hit nemcsak állásfoglalás, hanem megvalósítandó feladat is. Ezért építse tudatosan hívő világnézetét, alakítsa életét Jézus tanítása szerint, és találja meg helyét és feladatát az Egyházban, saját egyházközségében is.

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
<b>I. Alapvető hittan</b> Alapfogalmak	Bevezetés, ráhangolódás az év témájára Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: vallás, hit, hittudomány, hitvallások, kinyilatkoztatás, sugalmazás, tradíció-hitletétemény
Kinyilatkoztatás az Ószövetségben	Új ismeretek kialakítása Emberi helyzetünk jobb megértése Fogalmak tisztázása: kinyilatkoztatott vallás, teofánia, pozitív és negatív csoda, a prófétai szó
Kinyilatkoztatás az Újszövetségben	Ismétlés Új ismeretek kialakítása: az Ószövetségre építve mutatjuk be az Újszövetség tanítását az üdvösség új rendjéről Jézus tanításának és istenségének bemutatása

	A helyes istenkép kialakítása
A kereszténység és a vallások	Új ismeretek kialakítása A különféle vallások megismerése A Katolikus Egyház álláspontjának ismertetése a vallásokkal kapcsolatban
Isten megismerése Jézus Krisztus által	Ismétlés Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: Isten szeretete és akarata
Jézus, az apostoli igehirdetés Krisztusa	Új ismeretek kialakítása Közös Szentírás-olvasás az ószövetségi várakozásokkal kapcsolatban Jézus élete a Szentírás alapján – csoportos megbeszélés Fogalmak tisztázása: zelóta, esszénusok, Kumrán, farizeusok
Jézus igehirdetésének központi témája az Isten országa	Új ismeretek kialakítása Az Isten országa jelentőségének megértése Az Isten országa jellemzői A Szentírás használatának elmélyítése három témakör köré fonva: <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Isten uralmának kibontakozása a földön</li> <li>2. Miben áll Isten szeretete</li> <li>3. Mi legyen az ember válasza Isten szeretetére</li> </ol>
Jézust igazoló csodák	Új ismeretek kialakítása A csoda fogalmának kialakítása, jelentőségük megértése A csodatörténetek felépítése Jézus csodatettei a Szentírásban: <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Gyógyít</li> <li>2. Feltámaszt</li> <li>3. Ördögöt űz</li> </ol>

- |  |                                                                                                     |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <ol style="list-style-type: none"><li>4. Megment</li><li>5. Bizonyít</li><li>6. Ajándékoz</li></ol> |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
Jézus imádkozni tanít	Új ismeretek kialakítása Szentírási megalapozás Annak tudatosítása, hogy az ima személyes kapcsolat Istennel, melyben Istent Atyánknak szólíthatjuk A Miatyánk hét kérésének kifejtése A záró doxológia értelmezése
Jézus feltámadása	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: a „feltámadás” szó jelentései A feltámadás – a húsvéti hit forrása - a Szentírásban: <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Az üres sír felfedezése</li> <li>2. Jézus megjelenései</li> </ol>
Az apostolok hite – Húsvét üzenete	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: apostolok, Maranatha imádságos formula értelmezései, korakeresztény hagyományok Az evangéliumok tanúsága
Az Egyház születése	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: Egyház, apologetika, missziós parancs Az Egyház előképe – Izrael vallási közössége Krisztus és az apostolok szerepe az Egyházban A jeruzsálemi ősegyház első ötven napja
Az Egyház és jegyei	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: az Egyház fogalma a Lumen gentium I. alapján, konstitúció, ökumenizmus, kommunikáció, inkulturáció A négy ősi jegy kifejtése A II. Vatikáni Zsinat egyházszemlélete Az egyházi kommunikáció formái

A Szentlélek szerepe az Egyházban – A karizmák	Új ismeretek kialakítása Fogalom tisztázása: karizmák
<b>II. Liturgia</b> Liturgika, liturgia	Új ismeretek kialakítása Liturgika - liturgia fogalmak helyes megértése, megismerése, a liturgia fogalmának levezetése hasonlatok alapján A liturgiára jellemző vonások megbeszélése A liturgikus imádság –közös elmélyítés, a zsolozsma és a szentmise imáinak feldolgozása
A Biblia és a liturgia kapcsolata	Új ismeretek kialakítása Közös elmélyítés – az Ószövetségi gyökerek feltárása a Szentírás segítségével, összehasonlítás az Újszövetséggel A szentmisében az Eucharisztia liturgiájának összehasonlítása az újszövetségi alapítási elbeszélésekkel Jelenetek az ősegyház életéből: a kenyértörés jelenetének eljátszása
A szentmise szerkezete	Új ismeretek kialakítása Megalapozás az Ószövetségben A szentmise részeinek helyes megértése



Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
Magatartási formák a liturgiában	Új ismeretek kialakítása A szentmisén használt magatartási formák megismerése
Jelképek a liturgiában	Új ismeretek kialakítása A jelképek megismerése és helyes megértése A jelképekkel kapcsolatos szentírási szakaszok feldolgozása
Ünnep és ünneplés az egyházi évben I. – A karácsonyi ünnepkör	Új ismeretek kialakítása A szentírási megalapozás (változtathatatlan elemek) és a liturgia (korokhoz alkalmazkodó) egysége Fogalomtisztázás: egyházi év, advent, epifánia A karácsonyi ünnepkör részletes bemutatása Szentírásból vett idézetekkel
Ünnep és ünneplés az egyházi évben II. – A húsvéti ünnepkör	Új ismeretek kialakítása A helyes időfogalom kialakítása Az egyházi és a polgári év fogalmának különbsége A húsvéti ünnepkör részletes megismerése Fogalomtisztázás: passió, koncelebráció
Ünnep és ünneplés az egyházi évben II. – Évközi idő	Új ismeretek kialakítása A kétféle időszemlélet megismerése, megértése Az Úr ünnepei, Mária-ünnepek, a szentek emléknapjainak megismertetése, rendszerezése
Az ünneplés helye	Új ismeretek kialakítása Előképek az emberiség történelmében Az ősegyház és a zsinat utáni Egyház életének összehasonlítása
Az ünneplés eszközei	Új ismeretek kialakítása A különböző liturgikus felszerelések és főpapi jelvények megismerése

Tevékeny részvételünk a liturgiában	Új ismeretek kialakítása A különböző liturgikus szolgálatok megismerése A ministránsok beszámolója szolgálatukról A zenészek hangszeres játéka (gitár, furulya, stb.) Szent Tarzícusz története
<b>III. Az Egyház szentségei</b> A szentség fogalma	Új ismeretek kialakítása Isten szentsége az Ó- és Újszövetségben Az Egyház szentségeinek megnevezése, csoportosítása, működése
A keresztség szentsége – A víz és a Szentlélek általi újjászületés szentsége	Új ismeretek kialakítása Hívő életmódra nevelés Ószövetségi előképek bemutatása Krisztus keresztsége a Szentírásban-forrásfeldolgozás csoportokban A kereszténnyé válás útja ma
A bérmálás szentsége – A küldetés szentsége	Új ismeretek kialakítása Hívő életmódra nevelés A bérmálás hely az üdvrendben, jelei és szertartása

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
Az Eucharisztia szentsége – Krisztusból táplálkozó létünk szíve	Új ismeretek kialakítása Hívő életmódra nevelés A hívek aktivitásának fontossága Üdvrendi jelek megismerése Fogalomtisztázás: az Eucharisztia elnevezései
A bűnbánat és kiengesztelődés szentsége	Új ismeretek kialakítása A tettekben megnyilvánuló szeretet fontossága Együttérzésre nevelés Lelkiatya, lelki vezetés fogalma, fontossága Hívő életmódra nevelés A bűnbánat formái, a bűnbánó cselekedetei
A betegek kenete – A bűnbánat szentségének a beteljesedése	Új ismeretek kialakítása Hívő életmódra nevelés Fogalomtisztázás: egészség, betegség, szenvedés Ó- és újszövetségi megalapozás A betegek kenete szentsége az Egyházban
Az egyházi rend szentsége – „Ordo”	Új ismeretek kialakítása Hívő életmódra nevelés Ószövetségi előképek Az újszövetség papsága Fokozatok, szolgálatok, szentelések, részesedések Krisztus papságában – az egyházi hierarchia szerkezetének megismerése, megértése A papságért végzett ima fontossága
A házasság szentsége – Egy megkeresztelt férfi és nő életre szóló, felbonthatatlan szeretetközössége	Új ismeretek kialakítása Hívő életmódra nevelés A hit állandóságának és szilárdságának fontossága Szentírási megalapozás Fogalomtisztázás: házassági szövetség

	<p>A nászmise, és az esküvő</p> <p>Vegyes házasság, vallási különbséggel kötött házasság fogalmának megértése</p>
<p><b>IV. Az ima a hívők életében</b></p> <p>Személyes kapcsolat Istennel</p>	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Hívő életmódra nevelés</p> <p>Jézus személyének alaposabb megismerése, a közvetlenül hozzá intézett ima</p> <p>Fogalomtisztázás - Az isteni erények</p> <p>Ima az Ószövetségben</p> <p>Ima az Újszövetségben – Jézus főpapi imája</p>
<p>Imádság az Egyházban</p>	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Hívő életmódra nevelés</p> <p>Fogalomtisztázás:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Doxológia</li> <li>2. Eulógia</li> <li>3. Himnusz</li> <li>4. Óda</li> </ol> <p>Az Egyház imádságának jellemzői és fajtái</p> <p>Imák a Szentírásban</p>

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
Az imádság forrása: az Atya, a Fiú és a Szentlélek – Közösségben Isten Szent Anyjával	Új ismeretek kialakítása Hívó életmódra nevelés Imádság az Atyához, a Fiúhoz, a Szentlélekhez Szűz Mária imádságának jellemzői – példaképpül állítjuk magunk elé Máriát Ima az Egyház vezetőiért, tagjaiért Hálaadás

### Módszertani lehetőségek:

- Az ismeretek szóbeli visszamondása, megszilárdítása,
- Forrás-feldogozás: csoportmunkában;
- Esszék készítése különböző témákhoz,
- A Szentírás értő olvasása;
- A Szentírásban található párhuzamos helyek összehasonlító elemzése;
- Közös imádságok, lelki programok szervezése;
- Csoportos szentmise látogatás;
- A **Hittansuli honlapon** található feladatok megoldása.

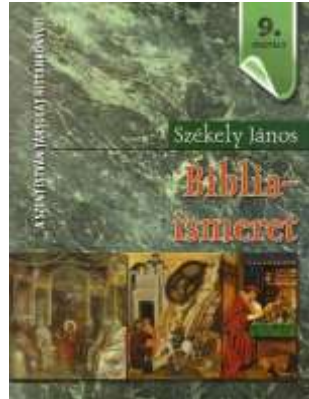
### Alapkövetelmények

A tanuló tudjon tájékozódni, adott részeket ügyesen megkeresni a Szentírásban. Ismerje az egyházi év fogalmát, a szentmise teológiáját és liturgiáját, a hét szentség és a szentelmények liturgiáját. Tudja, mit, mikor, hogyan és miért ünneplünk az egyházban. Ismerje a liturgikus cselekmények, helyek, idők, kellékek, színek jelképrendszerét. Értő módon tudjon bekapcsolódni az egyház liturgikus életébe.

### **Ellenőrzés, értékelés, minősítés**

Az ellenőrzés, értékelés a tantervi követelmények teljesítésére irányul, független a tanuló személyes meggyőződésétől, vallási elkötelezettségétől. Szóbeli feleletek és írásbeli dolgozatok formájában ellenőrizzük az elsajátított tudásanyagot. Tanegységekként témazáró dolgozatot íratunk. Értékeljük a tanulók órai aktivitását, szorgalmi feladatait, fűzetvezetését. A hittan tantárgyból is 5 osztályzattal minősítjük a tanulók tudását.

## Bibliaismeret - 9. évfolyam



### Óraszám:

2 óra/hét → 72 óra/év

**A tartalmi egységek sorrendje:** A Biblia összefüggéseit követi, figyelembe veszi a tanulók fejlettségi szintjét és érdeklődését.

### Kapcsolódási lehetőségek:

- Történelem
- Irodalom
- Ének-zene
- Rajz és vizuális kultúra
- Művészettörténet

## Cél és feladatrendszer

**Oktatási cél:**

A tanév végére minden tanulónak ismernie kell a Szentírás felépítését és tanításait. Arra kell készítenünk a fiatalokat, hogy saját Szentírásukat rendszeresen olvassák. Ismerjék az egyes könyvek szerzőit, különösen az evangélistákat és az apostolokat. Az evangéliumok alapján legyenek tisztában a Krisztus-esemény lényegével, ismerjék Jézus életét, tanítását, küldetését, az Egyház születését és az első keresztények életét. Az apostolok levelei alapján ismerjék az Egyház növekedése során felmerülő problémákat, és tanuljanak az azokra adott apostoli útmutatásokról.

**Nevelési cél:**

A Biblia hitünk forrása, ezért fontos, hogy a tanulóknak helyes fogalmai legyenek róla. A történetekben megmutatkozik Isten üdvözítő szeretetének nagysága, szépsége és hatalma. Ebben a tanévben a fiatalok részletesen megismerik az üdvösség egész rendjét, amelynek középpontjában Jézus Krisztus, az egyetlen Megváltó áll. Élmenyszerű példákkal mutassunk rá, hogyan lehet és kell különböző körülmények között Isten szeretetére válaszolniuk, és így növekedhet bennük a remény. A Szentírás történetei bizonyítják a fiatalok számára, hogy Isten jelen van a történelemben, és mindvégig hatékonyan működik az egész emberiség üdvösségéért.

<b>Tananyag</b>	<b>Didaktikai cél, nevelési cél</b>
Mi a Biblia?	Bevezetés, ráhangolódás az év témájára Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása
A Szentírás Isten szava, de emberi mű is	Új ismeretek kialakítása Emberi helyzetünk jobb megértése Fogalmak tisztázása A Biblia tudományos kutatásának bemutatása
Szentírás és Szenthagyomány. Az Ószövetség kánonja.	Új ismeretek kialakítása Az Egyház hitének bemutatása A Szenthagyomány fogalmának tisztázása Luther tanításainak kritikája
Az Ószövetség történeti kerete. A könyvek kialakulása és szövege	Új ismeretek kialakítása Az Ószövetség történeti keretének megismertetése, könyveinek keletkezése. Az Ószövetség nyelve (héber, arám, görög) és szövegének fennmaradása



<p>A Pentateukhus kialakulása. A teremtés.</p>	<p>Új ismeretek kialakítása: a Pentateukhus kialakulásának főbb állomásai Fogalmak tisztázása: Pentateukhus, emberi alaptapasztalatok a világról; Emberségünk lényege: kapcsolat a Világon Túli Valósággal</p>
<p>Az első teremtéstörténet</p>	<p>Közös Szentírás-olvasás - első teremtéstörténet; Fogalmak tisztázása: két teremtés-történet; ókori világgép; az ember leglényegesebb vonása: istenképiség.</p>
<p>Honnan van a rossz?</p>	<p>Közös Szentírás-olvasás – második teremtéstörténet; Fogalomtisztázás: teremtés és evolúció; a világban jelenlévő rossz fogalma. A második teremtéstörténet jelképeinek megismertetése, jelentőségük megértése</p>
<p>A bűn terjedése a földön</p>	<p>Új ismeretek kialakítása A Szentírás megfelelő szakaszainak feldolgozása: Káin és Ábel története; Családfák; A vízözön; Babel Tornya Fogalomtisztázás: a számok jelképes értelme</p>
<p>Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákob Istene</p>	<p>Új ismeretek kialakítása Szentírási megalapozás Fogalomtisztázás: üdvtörténet, szövetség Istennel A Biblia új istenképe</p>
<p>Hogyan nevel az Isten? Jákob története</p>	<p>Új ismeretek kialakítása Szentírási megalapozás Fogalomtisztázás: Rebekka mint a babiloni fogság idejének jelképe; Ézsau és Jákob jellemének jelképei</p>

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
Isten a szabadító	Új ismeretek kialakítása Szentírási megalapozás: József története, Mózes élete, A húsvéti bárány, Kivonulás Fogalmak tisztázása: a tíz csapás; a Bárány vére; a gonosz korlátai
Tíz kijelentés	Új ismeretek kialakítása Szentírási megalapozás: a kivonulás történetének feldolgozása Fogalmak tisztázása: Tízparancsolat, manna, fürjek, ígéret földje; A liturgia, mint Istentől kapott ajándék
A régészet és a Biblia elbeszélései	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: agyagtábla, korabeli házassági szokások, hapiru, filiszteus A régészeti leletek hogyan támasztják alá a Szentírásban olvasható történeteket
Józsue, Bírák	Új ismeretek kialakítása Fogalom tisztázása: deuteronomisztikus történeti mű és iskola; Honfoglalás az ígéret földjén, ennek hosszú és összetett folyamata; kik voltak a bírák;
Dávid és Salamon	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: felkenés, szent sátor, próféta, király Hagyományegységek összekapcsolása Dávid történetében Salamon emberi jellemének változása
Ámosz, Ozeás	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: nabi, nabu; jövendölés, jelek, pótjelek; a Szentírás és a többi népek prófétáinak összehasonlítása

A nagypróféták	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Közös Szentírás-olvasás az Ószövetségből – részletek eljátszása csoportmunkában;</p> <p>Fogalmak tisztázása: monoteizmus, monolátria;</p> <p>Izajás, Jeremiás, Ezekiel élete, tanításuk lényegi bemutatása</p>
Dániel	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Fogalmak tisztázása: apokaliptika, vallásüldözés, hűség, hit, remény, szeretet,</p> <p>Dániel próféta leírásainak lényege: Isten a történelem végén elhozza az Ő országát</p>
Híd az Újszövetség felé	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Fogalmak tisztázása: vértanúság, angyal, Purim ünnep.</p> <p>Isten a történelmünk Ura, aki példákat ad a hithez való hűségre</p>

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
Hol van az én Atyám?	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: tapasztalati bölcsesség – a bölcsesség kezdete és lényege; a szenvedés fogalma. A Bölcsességi irodalom lényegi bemutatása Jób könyvén keresztül.
Az Újszövetség könyvei, szövege, fordításai	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: kánon, eretnek, kézirat, másolat, fordítás, papirusz, evangélium, hamisítás, áltudomány, szinoptikus, apokrif. Az Újszövetség könyvei – beszámoló a történelem legnagyobb eseményéről. Az Újszövetségi kánon
Történelmi helyzetkép Jézus koráról	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: farizeus, laikus, pogány. Hogyan választ el Istentől a farizeusi vallásosság, és épít falat Isten és ember, ember és ember között.
Így fogják hívni: Emmánuel, azaz Velünk az Isten	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: „új” Mózes; gyermekgyilkosság; „Sion leánya”, frigyláda; szent sátor; ószövetségi jövendölések; A Messiás eljövételét hirdető ószövetségi előképek megismerése. Jézus családfája, testvérei.
Az evangéliumok történeti hitelessége	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: gyógyítás, csoda, jel Jézus gyógyításai és csodái Isten jelei a történelemben
Az örömhír	Ismétlés: Tízparancsolat Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: boldogság; remény; Messiás

	<p>király; rabbinikus prédikáció.</p> <p>A szeretet átalakító, teremtő ereje Jézus felszólításai alapján: elviselni a rosszat és tenni a jót.</p>
„Kövess engem!”	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Fogalomtisztázás: tanítványok, Isten Országa, szájhagyomány, igehirdetés, sziklára épített Egyház.</p> <p>Jézus hívása, hogy vele együtt éljük az Isten és emberszeretetet.</p>
Egy apának két fia volt	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Fogalomtisztázás: példabeszéd, igaz és bűnös ember, vagyon, örökség, öröklés, felebarát.</p> <p>A kereszténység megnyitja a kapuit a szegények, a pogányok, a bűnösök előtt.</p> <p>A tettekben megnyilvánuló szeretet fontossága.</p> <p>Együttérzésre nevelés</p>
Rátekintett, és megkedvelte	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Fogalomtisztázás: vám és adószedő; önteltség; életfordító találkozás.</p> <p>Mire tanítanak a példabeszédek Krisztus követésével kapcsolatban?</p>

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
Sokmindenre tanította őket	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: ima, Atya, megbocsájtás, házasság, válás, szerelem, boldogság, nőtlenség, Isten meghívása, cölibátus, Hívó életmódra nevelés - A kereszténnyé válás útjai ma
A passió	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: passió; kronológia; történeti hitelesség; zsidó húsvét; isten Báránya. A Jézus szenvedéstörténetét alátámasztó régészeti leletek megismertetése. Együttérzésre nevelés
Te vagy-e a Messiás, a Magasságosnak a fia?	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: messiási és istenfiúi öntudat; Messiás, Emberfia, preegzisztencia; halál, feltámadás; földi élet-örök élet. Hívó életmódra nevelés – Az Isten Fiába, Krisztusba vetett hitünk a feltámadás eseményén alapszik.
Pünkösöd	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: pünkösöd; Szentlélek; megkeresztelkedés; megtérés; A Jeruzsálemi ősegyház életének és az Egyház születésének megismertetése. A minden néphez szóló meghívás.
„Kiválasztott edényem ő”	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: missziós út, hellenista nagyváros, görög filozófia. Pál apostol életének megismerése
„Szeretett engem, és feláldozta magát érttem”	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: ősegyház; keresztény-

	<p>zsidókeresztény; gnosztikus tanok; törvény-hit; ószövetségi-újszövetségi üdvrend; Az ősegyház Krisztusról szóló tanúságtételének megismerése Pál apostol levelein keresztül</p>
Megváltás, eleve elrendelés	<p>Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: Isten igazsága és hűsége, kiengesztelés, megváltás; Predestináció. Isteni megváltó cselekedetének megismerése a Római levél alapján</p>
A Lélek ajándékai	<p>Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: karizmák, prófétálás. Karizmák és állandó feladatok az Egyházban – Szent Pál tanításai alapján</p>
Beszéd Krisztus papságáról	<p>Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: Szentlecke, prédikáció, Főpap, Melkizedek rendje, Jézus személyének alaposabb megismerése a Zsidókhoz írt levél alapján Krisztus papsága, és annak részesei</p>

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
Katolikus levelek	Új ismeretek kialakítása Hívő életmódra nevelés Fogalomtisztázás: apostol, egyetemesség. Az egyetemes keresztény közösséghez írt levelek megismerése
János evangéliuma és levelei	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: teremtő Ige - kinyilatkoztatott Ige, Logosz, Jézus csodái, jelek, Élet Kenyere, sátoros ünnep, vízforrás, menóra. Krisztus istenségének mélyebb megismerése János evangéliuma és levelei alapján
A Jelenések könyve	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: jelképek, bibliai számok, végső idők. A könyv üzenetének megismerése: a történelmet Isten irányítja. Záró képe a történelem beteljesedése. a fentről leereszkedő mennyei város, az Isten gyönyörű menyasszonya.

### Módszertani javaslatok:

- Kutatás:
  - bibliai események, helyzetek megfigyelése és elemzése;
  - adatok és tények összegyűjtése, rendezése és elemzése;
  - írásos és szóbeli kutatási beszámolók készítése;
- Rávezetés:
  - a Szentírás olvasás és magyarázat eredménye az legyen, hogy nemcsak tanulnak a Szentírásról, hanem az életüket is Jézus tanítása szerint akarják alakítani.
  - engedelmességükkel, Jézus követésükkel Isten üdvözítő tervének a részesévé válhatnak;
- Tanúságtételre szoktatás;



- Interjú szülőkkel, nagyszülőkkel;
- Könyvtárhasználatra nevelés;
- A **Hittansuli honlapon** található feladatok megoldása;

### **Alapkövetelmény**

Ismerje meg a tanuló az Ószövetség legfontosabb, hitünket meghatározó és érintő részeit, tudatosítsa, hogy e könyvekben a választott népnek az az élménye, hogy az üdvösséget ígérő Isten nem hagyja magára népét, vallási drámákban, sajátos műfajokban és jelképekben fogalmazódik meg. Sajátítsa el a bibliai exegézis alapelemeit, és a mondanivalót tudja saját korára, önmagára, Isten közöttünk végbevitt üdvözítő tevékenységére alkalmazni.

Ismerje meg a tanuló az újszövetségi könyveket: az evangéliumokat, az Apostolok Cselekedeteit és a leveleket. Tudatosítsa, hogy a sajátos műfajokban és igehirdetői céllal megfogalmazott újszövetségi vallási drámák arról tanúskodnak, hogy Jézus követői élményszerűen meggyőződtek arról, hogy mesterük a megígért messiás, s hogy az ember üdvössége érdekében valóban legyőzte a halált, s tanításában, Igéjében, az egyház által közvetített tanításában és az eukarisztiában jelen van.

### **Ellenőrzés, értékelés, minősítés**

Az ellenőrzés, értékelés a tantervi követelmények teljesítésére irányul, független a tanuló személyes meggyőződésétől, vallási elkötelezettségétől. Szóbeli feleletek és írásbeli dolgozatok formájában ellenőrizzük az elsajátított tudásanyagot. Tanegységekként témazáró dolgozatot íratunk. Értékeljük a tanulók órai aktivitását, szorgalmi feladatait, füzetvezetését. A hittan tantárgyból is 5 osztályzattal minősítjük a tanulók tudását.

## Egyháztörténelem - 10. évfolyam



### Óraszám:

2 óra/hét → 72 óra/év

**A tartalmi egységek sorrendje:** kronologikus, történeti jellegű témakört dolgoz fel, figyelembe véve a tanulók fejlettségi szintjét és érdeklődését.

### Kapcsolódási lehetőségek:

- Történelem
- Irodalom
- Zenetörténet
- Rajz és vizuális kultúra
- Művészettörténet

### Cél és feladatrendszer

#### Oktatási cél:

A fiatalok ebben az életkorban már rendelkeznek ismeretekkel az egyetemes és a magyar történelem folyamatairól, ezért képesek és az Egyház életének eseményeit is elhelyezni a történelemben. A hívő, hitvalló életre nevelt fiatalok tanulják meg a hit fényében értelmezni a történelem minden eseményét, melyben Isten üdvösségterve valósul meg. Tudatosuljon bennük, hogy az Egyház Krisztus közössége, Ő tovább él Egyházában. Ismerjék fel, hogy Krisztus evangéliumának hirdetését esendő emberekre bízta, a történelemben vándorló Egyházat pedig a Szentlélek vezeti. A hittanár törekedjen arra, hogy helyes egyházfogalom és egyháztudat alakuljon ki a tanulóknak, mutassa meg tanítványainak, hogy Jézus tanítása mindig megvalósítható, olykor azonban szükséges a bátor hitvallás/akár a vértanúság vállalása is.

**Nevelési cél:**

A fiatalok elvezetése az öntudatos hitre és a Jézus mellett elkötelezett döntésre, hogy a felnőtt keresztény közösség tagjává legyenek. Vállalják az Egyház történelmét, érezzenek együtt az Egyházzal, vállaljanak felelősséget az Egyház és az emberiség jövőjéért. Olvassák a szentek életét, és válasszanak példaképet közülük.

Tananyag:

Bevezetés - Az egyháztörténelem fogalma

## **I. AZ EGYHÁZTÖRTÉNETI ÓKOR**

Az ókor általános jellemzése

Az apostoli egyház

A keresztényüldözések története

A „konstantini fordulat”

Harcok a hit tisztaságáért – Az eretnekségek története

Az Egyház istentiszteleti, bünbánati, fegyelmi és erkölcsi élete az első századokban

A szerzetesség kialakulása

Az ókeresztény irodalom kialakulása (Kiegészítő anyag)

## **II. AZ EGYHÁZTÖRTÉNETI KÖZÉPKOR**

A középkor bemutatása, általános jellemzése

Európa népeinek megtérítése

A magyarok megtérése – **Szent István egyház-, és államszervező munkája**

A Pápai Állam kialakulása és a császárság felújítása

Bizánc a középkorban

Mohamed és az iszlám (Kiegészítő anyag)

A „sötét századok” – A pápaság kora a középkorban

A pápaság története a virágzó középkorban

Avignon és a „nagy szakadás” – A pápaság a késő középkorban

A keresztes hadjáratok (Kiegészítő anyag)

A középkori eretnekségek és az inkvizíció

A szerzetesség a középkorban – **Clairvaux-i Szent Bernát és a ciszterci rend**

A szellemi élet a középkorban

## **III. AZ EGYHÁZTÖRTÉNETI ÚJKOR**

Az újkor általános jellemzői. A reformáció okai

Luther

A reformáció Svájcban: Zwingli és Kálvin

A reformáció elterjedése Európában (Kiegészítő anyag)

A Trienti (Trentói) Zsinat (1545-1563)

A katolikus megújulás kora

A szerzetesség, a missziók az újkorban – A barokk egyházi élet

A Magyar Katolikus Egyház helyzete

„A hosszú XIX. század”

Az I. Vatikáni Zsinat (1869-1870)

A „századvég” és a „századelő” pápai

Az Egyház története a világháborúk korában

Az Egyház megújulása – A II. Vatikáni Zsinat

A Katolikus Egyház helyzete Magyarországon a XX. Században

Magyarország három nehéz korszakának bemutatása (Kiegészítő anyag)

### **Módszertani lehetőségek:**

- összehasonlítás, összefüggések, különbségek keresése:
  - o profán történelem - egyháztörténet;
  - o profán történetírók - egyháztörténelem-írók;
- történelmi atlaszok és lexikonok használatára nevelés;
- tanulmányi kirándulás - történelmi emlékek kutatása;
- személyes tapasztalatok gyűjtése (pl. szerzetességgel kapcsolatban);
- személyes tapasztalatok megosztása;
- csoportmunka (pl. keresztes hadjáratok értékelése);
- **A Hittansuli honlapon** található feladatok megoldása;

### **Alapkövetelmény**

A tanuló ismerje meg az egyház történetének az üdvösség hirdetésében jelentős eseményeit. Tudatosítsa, hogy az egyház történelmében az emberi bűnök ellenére is fölfedezhető annak a Jézus Krisztusnak jelenléte, aki ígérete szerint tanítványaival marad a világ végezetéig. Legyen tudatában, hogy az egyház történelme üdvtörténet, mert annak a Feltámadottnak hirdetője, közvetítője, aki a Lélek által az egyházban és az egyház közvetítésével akarja teljessé tenni az Atya üdvözítői művét.

### **Ellenőrzés, értékelés, minősítés**

Az ellenőrzés, értékelés a tantervi követelmények teljesítésére irányul, független a tanuló személyes meggyőződésétől, vallási elkötelezettségétől. Szóbeli feleletek és írásbeli dolgozatok formájában ellenőrizzük az elsajátított tudásanyagot. Tanegységekként témazáró dolgozatot íratunk. Értékeljük a tanulók órai aktivitását, szorgalmi feladatait, fűzetvezetését. A hittan tantárgyból is 5 osztályzattal minősítjük a tanulók tudását.



## Katolikus dogmatika és erkölcsstan - 11. évfolyam



### Óraszám:

2 óra/hét → 72 óra/év

(1 hittan óra – dogmatika + 1 etika – erkölcssteológia óra)

**A tartalmi egységek sorrendje:** fogalmi, tartalmi és logikai összefüggésekre épül, figyelembe veszi a tanulók fejlettségi szintjét és érdeklődését.

### Kapcsolódási lehetőségek:

- Történelem
- Irodalom
- Ének-zene
- Rajz és vizuális kultúra
- Művészettörténet

### Cél és feladatrendszer



**Oktatási cél:**

A dogmatika segítségével mindaz, amit Isten önmagáról, a teremtett világról és az emberről kinyilatkoztatott, pontos megfogalmazást nyer, e fogalmak segítségével tudnak az Egyház tagjai közös nyelvet beszélni. A hittan tanításnak fontos feladata a hittételek pontos megismertetése. Keresztény életünket az Egyház közösségében éljük meg Istennel és embertársainkkal. Egymáshoz való viszonyunkat a keresztény értékrend törvényei szabályozzák. Az erkölcsstan oktatás feladata, hogy az erkölcsi normát, amelyhez az embernek magát mérnie kell, elsajátíttassa a fiatalokkal. Megtanulják a szabadság fogalmának helyes értelmezését, felismerik felelősségüket személyes döntéseikben. Tudatosítják, hogy Isten akaratához igazodva hozhatnak helyes döntéseket, amelyek földi életük harmóniáját és rendezettségét és örök üdvösségüket egyaránt szolgálják.

**Nevelési cél:**

Ahhoz, hogy fiataljaink valóban keresztény felnőtté legyenek, meg kell velük ismertetni az Egyház értékrendjét, helyesen kell gondolkodniuk a nemiségről és a házasságról, továbbá az élet és halál, a gazdasági élet kérdéseiről és a mindennapi életben felmerülő helyzetekben tudniuk kell felismeri a helyes utat. Az erkölcsiség alapja a szabad akarat, lelkiismeret. Életünk célja az örök élet, melyre Isten mindnyájunkat meghívott. Szeretetből engedelmeskedünk hívásának és járunk azon az úton, amelyet Jézus mutat nekünk.

<b>Tananyag</b>	<b>Didaktikai cél, nevelési cél</b>
<b>I. „Én vagyok a te Urad, Istened!”</b>  <b>Isten önmagáról</b> Isten megismerése a természetes ész és a kinyilatkoztatás fényében Isten nevének (JHWH) értelmezése	Bevezetés, ráhangolódás az év témájára Új ismeretek kialakítása Rávilágítás arra, hogy mit jelent a mondat: „Én vagyok a te Urad, Istened!”
Isten tulajdonságai	Új ismeretek kialakítása Rávilágítás arra, hogy az emberi tapasztalat mit tudhat meg Istenről.
Isten szentháromságos élete	Új ismeretek kialakítása A legnagyobb hittitokról szóló főbb teológiai megállapítások szemléletes módon való megértetése.

<p><b>II. „Isten látta, hogy mindez jó.”- A teremtés és a bűnbeesés. A kezdetek teológiája</b></p> <p>A világ teremtése</p>	<p>Új ismeretek kialakítása A teremtés tanának mai értelmezése Az ókori ember világgképének megismertetése.</p>
<p>Az angyalok teremtése</p>	<p>Új ismeretek kialakítása Létezésük bizonyításának meggyőző előadásával rávilágítani korunk fiataljának arra, hogy nem szabad a mesék világába száműznünk a minket körülvevő jó és rossz szellemi lényeket – de nem szabad ezoterikus szálakat sem fonnunk az angyalokról szóló teológiai tanításba. Fontos, hogy komolyan vegyék a Gonosz létezését.</p>
<p>Az ember teremtése Az ember bűne és bűnhődése</p>	<p>Új ismeretek kialakítása A teremtéstan és az evolúció – hangsúlyozni, hogy a kettőt nem szabad direkt módon szembeállítani egymással. A paradicsomi történet jelképrendszerének megértetése.</p>
<p>A megváltás reménye az Ószövetségben</p>	<p>Új ismeretek kialakítása Annak hangsúlyozása, hogy milyen mélyen benne élt az ószövetségi ember tudatában, hogy el kell jönnie a Megváltónak.</p>
<p><b>III. „És az Ige testté lett.” – A világ Megváltója: Jézus Krisztus</b></p> <p>A megváltás reményének</p>	<p>Új ismeretek kialakítása Bemutatni, hogy az ószövetségi próféciaik hogyan teljesültek be Jézus Krisztusban.</p>

beteljesülése – Jézus a mi megváltónk (szótérológia)	
---------------------------------------------------------	--

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
Jézus Krisztus, a második isteni személy (krisztológia)	Új ismeretek kialakítása A főbb idevonatkozó dogmatikai fogalmak helyes és pontos megvilágítása. Annak a tudatnak az elmélyítése, hogy Jézus nem csupán egy kiváló történelmi személy, hanem az élő Isten fia, aki egyben a barátunkká, életünk központjává is akar válni.
Az Ige megtestesülése – Mária szerepe az üdvösség történetében (mariológia)	Új ismeretek kialakítása A helyes Mária-tisztelet főbb elemeinek megismertetése
<b>IV. A „Más Vigasztaló” – A Szentlélek működése az Egyházban, a kegyelemben és a szentségekben</b>  A Szentlélek küldése	Új ismeretek kialakítása A Szentlélek szerepe a kinyilatkoztatásban és az Egyház tanításában: annak a bemutatása, hogy a Lélek szóra hányféle kifejezést használtak az Ó- és Újszövetségben – milyen mély értelme van az egyes kifejezéseknek.
Az Egyház, mint anya és tanító (ekkléziológia)	Új ismeretek kialakítása Az Egyház közösségi jellegének hangsúlyozása, annak megvilágítása, hogy nem pusztán egy hierarchikus szervezetről van szó.
Az Egyház tulajdonságai	Új ismeretek kialakítása A fogalmak pontos tisztázása
Isten üdvözíteni akar minket – a kegyelem teológiája (charitológia)	Az egyes latin szakkifejezések magyarázata, a fogalmak megvilágítása
Életünk Krisztus – a szentségi élet (általános szentségtan)	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása, hasonlatokkal való magyarázata

Az élet kenyere – az Eucharisztia	Új ismeretek kialakítása Az utolsó vacsorától a mély teológiai fogalmak kialakulásáig vezető út szemléletes bemutatása
A többi szentség	Új ismeretek kialakítása Az egyes szentségek bibliai alapjainak bemutatása. A szentségekkel kapcsolatos mai teológiai felfogás pontos megismertetése.
<b>V. „Jöjj el Uram, Jézus!” – A „végső dolgok” (eszkatológia)</b>  Élet a halál után	Új ismeretek kialakítása A halál utáni élettel kapcsolatos helytelen nézetek megbeszélése, a helyes szemlélet kialakítása
Bevezetés az erkölcsanba: az erkölcs, az erkölcsan, az erkölcssteológia fogalma	Új ismeretek kialakítása

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
<p><b>VI. „Ha el akarsz jutni az örök életre, tartsd meg a parancsokat!” – Általános erkölcssteológia – az erkölcssteológia alapfogalmai</b></p> <p>Az ember boldogságra hivatott</p>	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Mit jelent a keresztény ember számára a boldogság? Annak megvilágítása, hogy nemcsak a földi boldogság elérése a keresztény ember életének célja.</p> <p>Az egyszerűbb életformában is meg lehet találni a boldogságot – az anyagi javakkal kapcsolatos helytelen szemlélet eloszlatása.</p>
<p>Az erkölcs és a kinyilatkoztatás története</p>	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Annak kiemelése, hogy az Isten az ember szívébe írta a legalapvetőbb erkölcsi törvényeket.</p>
<p>Az egyház erkölcsi tanítása – az erkölcssteológia fejlődése</p>	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Az erkölcsstan fejlődésén keresztül bemutatni, hogy milyen alaposan átgondolja az Egyház, hogy mit tesz tanításának részévé a kezdetektől napjainkig.</p>
<p>Az isteni bölcsesség műve – az erkölcsi törvény</p>	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Az egyes törvények mivoltának helyes, a kornak megfelelő bemutatása.</p>
<p>Az egyén legrejtettebb magva – a lelkiismeret</p>	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>A tetteinkért való felelősségvállalásra-nevelés</p>
<p>Az ember szabadsága – az emberi cselekvés, mint az erkölcsi élet legfőbb tényezője</p>	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>A helyes önszeretetre, önbecsülésre, egészségvédelemre való nevelés</p>
<p>Az erények – pozitív válasz Isten hívására</p>	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>A nevelés és önnevelés fontosságának hangsúlyozása</p>

<p>A bűn – negatív válasz Isten hívására</p>	<p>Új ismeretek kialakítása          Annak tudatosítása, hogy ügyelnünk kell lelkünk tisztaságára, de nem a „lelkünk fényesítgetése” kell, hogy legyen a legfőbb célunk, hanem Isten és a felebarátaink helyes szolgálata.</p>
<p><b>VII. „Szeresd Uradat, Istenedet!” Az Istennel való kapcsolatunk erkölcsstana</b>          A teológiai erények és a vallásosság általános jellemzése – a hit, bűnök a hit ellen</p>	<p>Új ismeretek kialakítása          A helyes istenkép, istenhit erősítése</p>
<p>A remény – bűnök a remény ellen</p>	<p>Új ismeretek kialakítása          Hogyan legyünk a remény emberei a mai világban?</p>
<p>A szeretet</p>	<p>Új ismeretek kialakítása          A médiában hallható téves álláspontokra való reagálás a szeretet, szerelem témakörével kapcsolatban.</p>

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
A vallásosság – a helyes istentisztelet gyakorlata	Új ismeretek kialakítása A babonák, az ezotéria világának tévedéseiről való őszinte beszéd, felvilágosítás a téveszmékkel kapcsolatban.
<p data-bbox="185 419 627 563"><b>VIII. „Szeresd felebarátodat!” – Az emberi kapcsolatok, az anyagi javak és a szellemi értékek</b></p> <p data-bbox="185 754 600 786">A házasság, a család, a nemiség</p> <p data-bbox="185 1050 627 1121">Az emberi személy méltósága, az emberi élet tisztelete</p>	<p data-bbox="649 419 1272 643">Új ismeretek kialakítása A felelősségtudat kialakítása a nemiség terén. Különösen nagy hangsúlyt fektetünk a család értékörének tárgyalására, ez ma égetően aktuális kérdés – ezt hangsúlyoznunk kell a tanulóknak is.</p> <p data-bbox="649 675 1272 866">Új ismeretek kialakítása Felelősségre nevelés – magunkkal és másokkal szemben. Annak elmélyítése, hogy mit jelent helyesen szeretni magunkat.</p> <p data-bbox="649 1010 1272 1153">Gyakorlati példákon keresztül annak bemutatása, hogy „nemcsak kenyérrel él az ember”, a pénz utáni hajsza jellemtorzító hatásainak bemutatása.</p> <p data-bbox="649 1185 1272 1345">Új ismeretek kialakítása Megvilágítani a válaszokat arra a kérdésre, hogy pl. mi a becsület, hogyan legyünk becsületesek a mai világban.</p>



<p>Az anyagi javak keresztény szemlélete</p>	<p>Új ismeretek kialakítása</p>
<p>A szellemi értékek az ember életében</p>	<p>A szűkebb és a tágabb közösségeink jelentőségének kiemelése.</p>
<p>A kultúra és a tudomány</p>	<p>A függelékben található egyes lelki olvasmányok kiválasztása és közös feldolgozása által a tanév anyagának színesítése</p>
<p>A keresztény ember felelőssége a nemzeti elkötelezettség és a közélet terén</p>	<p>Fogalmak tisztázása, az összefoglaló kérdéssor kitöltésének eredményét figyelembe véve a hiányosságok pótlása</p>

**Módszertani lehetőségek:**

- A zsinatok helyszíneivel való ismerkedés;
- A szentek és a vértanúk életének tanulmányozása;
- Ismerkedés az erkölcsi életet szabályozó törvényekkel;

- Környezetvédelmi szabályok megismerése - felebarátainkkal kapcsolatos témához;
- Néprajzi adatok gyűjtése - pl. falusi búcsúkról;
- A **Hittansuli honlapon** található feladatok megoldása;

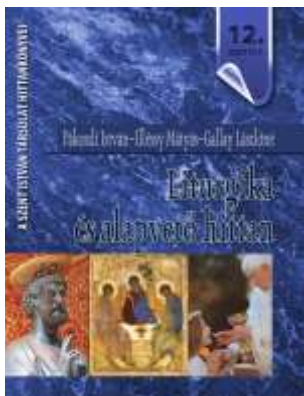
### **Alapkövetelmény**

Az üdvtörténeti erkölcsstan segítse a tanulót annak az igazságnak belátásában, hogy az Isten által „öröktől fogva megálmodott” személyiségünk (az éthosz) megvalósítása nem azért fontos, mert ennek elmaradása esetén „Isten megbüntet”, hanem azért, hogy felkészülhessünk a Vele való találkozás boldogságának „elviselésére”. Egyúttal azt is szívébe akarta vésni, hogy ha bűneinkkel szétziláljuk a bennünk levő isteni vázlatot, mindig bizalommal forduljunk Jézushoz, mert egyedül Ő tudja „restaurálni” Isten bennünk rejtőzködő képét.

### **Ellenőrzés, értékelés, minősítés**

Az ellenőrzés, értékelés a tantervi követelmények teljesítésére irányul, független a tanuló személyes meggyőződésétől, vallási elkötelezettségétől. Szóbeli feleletek és írásbeli dolgozatok formájában ellenőrizzük az elsajátított tudásanyagot. Tanegységekként témazáró dolgozatot íratunk. Értékeljük a tanulók órai aktivitását, szorgalmi feladatait, füzetvezetését. A hittan tantárgyból is 5 osztályzattal minősítjük a tanulók tudását.

## Liturgika és alapvető hittan - 12. évfolyam



**Óraszám:**

2 óra/hét → 62 óra/év

**Cél és feladatrendszer**

**Oktatási cél:**

Ebben az évfolyamban jutnak el a fiatalok az érett felnőttkor küszöbére. Dönteniük kell olyan fontos kérdésekről, mint pályaválasztás, hivatás, későbbi párválasztás. Nem mindegy, hogy milyen értékrend alapján és hogyan döntenek. El kell jutniuk a megalapozott hívő világnézetre, képesnek kell lenniük a tudatos önnevelésre, Jézus-követésre. A liturgia tantárgy keretén belül elsajátított ismeretek elmélyítik az egyház liturgiájában való részvétel fontosságának tudatát. Az alapvető hittan hitünk fő igazságait állítja a fiatalok elé a felnőtt élet küszöbén, bemutatja azok kapcsolatát a természettudománnyal és a mai élet gyakorlati kérdéseivel.

### **Nevelési cél:**

A hittanórák célja ne csak az ismeretközlés legyen, hanem vezesse el a tanulókat a krisztusi életre! Adjunk nekik alkalmat, hogy kérdéseiket nyugodtan megfogalmazzák és feltegyék. Tudatosítjuk a tanulóban, hogy hite legyen öntudatos állásfoglalás, melyet mások előtt is ki tud fejteni, és meg tud védeni. Mindezt Jézus Krisztusban való elkötelezettsége, egyéni, családi és közösségi élete támassza alá. A felnőtt kereszténynek a hit fényében kell tudnia felelni az élet kérdéseire. Meg kell felelnie Jézus követelményeinek és felelősséggel kell vállalnia helyét és feladatait az Egyházban és a világban. Az érettségire készülő fiatal minderre folyamatosan kell felkészíteni, fokozatosan saját lábára állítva az ismeretszerzésben, az önnevelésben, hogy végül szabad elhatározással kötelezhessen el magát Jézus Krisztus követésére. Fel kell ismernie Isten rá vonatkozó akaratát és ennek megfelelően kell vállalkoznia Isten ügyének szolgálatára.

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
<b>I. rész: LITURGIKA</b>	
ÜNNEPLÉS ÉS LITURGIA	<p>Bevezetés, ráhangolódás az év témáira  Új ismeretek kialakítása  Fogalmak tisztázása: ünneplés, rítus, liturgia, paraliturgia, liturgikus jellegű szertartás, közösség. szent – profán.  Bevezetés az Egyház hivatalos istentiszteletének megismerésébe</p>
KRISZTUS EGY ÉVBEN ÉS EGY NAPBAN	<p>Új ismeretek kialakítása  Emberi helyzetünk jobb megértése  Fogalmak tisztázása: Krisztus misztériuma, anamnézis, kronosz, kairosz, eszkaton, oikonomia, ciklikus, lineáris, kultusz, szombat, lunáris luniszoláris.  Keresztény ünnepek a „már és még nem” feszültségében</p>
A CSÚCS: HÚSVÉT	<p>Új ismeretek kialakítása  Fogalmak tisztázása: pészach- pászka, krizma, lábmosás szertartása, oltárfosztás, vigília, lucernárium, Nagyböjt, triszhágion.  A liturgikus év tetőfoka a Húsvéti Szent Háromnap megünneplése: a Nagycsütörtök estétől Húsvétvasárnapig tartó időszak.</p>
A MEGTESTESÜLÉS TITKA – KARÁCSONY	<p>Új ismeretek kialakítása  Fogalmak tisztázása: megtestesülés, megváltás, napforduló, Epifánia, szenteste, oktáva, Advent, Rorate-misék, Urbi et orbi áldás.  Az Ige megtestesülésének ünneplése: a karácsonyi ünnepkör.</p>
AZ ÉVKÖZ	Új ismeretek kialakítása

	<p>Fogalmak tisztázása: liturgikus színek, főünnep, elsöpéntek, litánia, szentóra.</p> <p>Krisztus messiási küldetésének, tetteinek, tanításának, egész misztériumának átmélkedése az évközi időben, két részletben</p>
SZENTEK A LITURGIÁBAN	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Fogalmak tisztázása: szentek, égi születésnap, ereklye, titulusok: apostol, evangélista, vértanú, egyháztanító, szűz, pápa, püspök, áldozópap (presbyter), szerpap (diakónus), apát, szerzetes, remete, szerzetesnő, hüperdulia, protodulia.</p> <p>A Krisztus követését legkiválóbban tanúsító szentek ünnepeinek megismerése.</p>
A HELYSZÍNEK	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Fogalmak tisztázása: szakrális tér, sztélé, templom, szentély, oltár, ambó, tabernákulum.</p> <p>Az Istennel való találkozás színhelyének, a templomnak a megismerése.</p>

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
A LITURGIKUS ANYAGOK	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: őselem, víz, bor, kenyér, olaj, tömjén, füstölő, virág, viaszgyertya, só, hamu. A liturgia végzésekor felhasznált, természetből vett anyagok megismerése.
LITURGIKUS RUHÁK ÉS ESZKÖZÖK	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: szent csend, elkötelezettség, klerikus. A szolgálatok megkülönböztetésére alkalmas ruhadarabok és a liturgia edényeinek megismerése
ÖSSZEHANGOLT MOZGÁS	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: gesztusok, aktív részvétel, testi részvétel - belső, lelki áhítat, Ismerjük meg a liturgia meghatározott mozgásának fegyelmét.
AZ EUCHARISZTIA ÜNNEPLÉSE	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: Szent Liturgia, szentmise, kenyértörés, úrvacsora, ige-liturgia, az Eucharisztia liturgiája, krizma-mise, introitus, bűnbánati cselekmény, homília, prefáció, embolizmus, misén kívüli áldoztatás, Viaticum, egy és két szín alatti áldozás, adoráció. A keresztény liturgia középpontjának, az Eucharisztia ünneplésének szertartása.
A BEVEZETŐ SZENTSÉGEK LITURGIÁJA	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: katekumen, katekumenátus, felnőtt- és gyermekkeresztség, sacramentum – mysterium. A beavató szentségek, latinul iniciációs

	szentségek: keresztség, bérmálás, elsőáldozás szertartásainak megismerése.
A KÉT GYÓGYÍTÓ SZENTSÉG LITURGIÁJA	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: bűnbocsánat, kiengesztelődés, nyilvános vezeklés, fülgyónás. A gyógyító szentségek liturgiájának megismerése.
A KÖZÖSSÉG SZOLGÁLATÁNAK KÉT SZENTSÉGE	Új ismeretek kialakítása Fogalom tisztázása: felszentelés, ordo, koncelebrálás, akolitus, lektor, diakónus, consensus, nászmise, Az egyházi rend szentségének és a házasság szentségének megismerése
SZENTELMÉNYEK, ÁLDÁSOK, KÖRMENETEK	Új ismeretek kialakítása Fogalom tisztázása: néphagyomány, rituálé, teofórikus és ereklyés körmenet, benedikálás, A szentelmények, áldások, körmenetek megismerése.



Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
A TEMETÉS	Új ismeretek kialakítása Fogalom tisztázása: örökkévalóság, gyász, engesztelő áldozat, feltámadás hite. A temetésnek, mint liturgikus cselekedetnek a megismerése.
A ZSOLOZSMA	Új ismeretek kialakítása Fogalom tisztázása: Liturgia Horarum, „az órák liturgiája”, breviárium, Laudes, Vesperás, hóra, Completorium, tertia, sexta, nona. A liturgia egy sajátos részének, a szent zsolozsmának a megismerése.
SZABÁLYOK ÉS SZABADSÁG A LITURGIÁBAN	Új ismeretek kialakítása Fogalom tisztázása: fegyelem, szabályok, egységes katolikus liturgia, rubrikák, változtathatatlan és változtatható részek. A liturgia összehangolt rendjének és fegyelmének megismerése.
KELETI, MÉGIS KATOLIKUS LITURGIA (a görög katolikus rítus különbségei)	Új ismeretek kialakítása Fogalom tisztázása: proskomídia, hitjelöltek liturgiája, párbeszédeseleletek, kovászos kenyér, epitachelion, ikonosztázion, baldachin, Paraklisisz szertartás, miroválás, antidór-osztás, prozfora, A görög katolikus rítus hittételeinek, vallási szokásainak megismerése.
<b>II. rész: ALAPVETŐ HITTAN</b>	
Az ember – „fogékony” Istenre	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: megváltás, küldetés, Krisztus-hívő, Isten utáni vágy, emberi méltóság - istenképiség, kinyilatkoztatás, vallási és erkölcsi igazságok.

	Isten megismerése az Isten képére teremtett ember által.
Az isteni kinyilatkoztatás	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: őszülők, szövetség, Isten népe, nemzetek, próféták, üdvrend, Isten tökéletes és felülmúlhatatlan Igéje, hitletétemény. Az isteni kinyilatkoztatás rendjének megismerése.
Az isteni kinyilatkoztatás továbbadása	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: apostoli hagyomány - Szentagyomány, jogfolytonosság, egyházi hagyományok, Tanítóhivatal. Hogyan jut el a kinyilatkoztatás minden néphez és emberhez.

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
A Szentírás	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Fogalomtisztázás: sugalmazás, Isten terve, húsvéti misztérium, hitigazságok összefüggése, egzegéta, a Szentírás kánonja.</p> <p>A Szentírás a hívek számára táplálék és erő, amiben Isten egyszülött Igéjét kapjuk. akiben Isten teljesen kimondja önmagát.</p>
Az ember válasza Isten hívására – a hit	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Fogalomtisztázás: hit, kegyelem,</p> <p>A hívő engedelmesség útja és a Jézus Krisztusba vetett hit</p>
Hitvallás, hitvallási formulák	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Fogalomtisztázás: hitvallás, szimbólum, artikulus, Credo</p> <p>Az apostoli Egyház a hitének pontos megismerése.</p>
Isten - Szentháromság	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Fogalomtisztázás: természet, állag és lényeg, Jahve, teremtés, megváltás, megszentelés, Szentháromság, Atya, Fiú, Szentlélek.</p> <p>A Szentháromság misztériumának megismerése</p>
Az Atya – Mindenható és Teremtő Isten	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Fogalomtisztázás:</p> <p>Isten mindenhatóságának megismerése a Szentírás alapján.</p> <p>A teremtés és létben tartás misztériuma.</p>
Az angyalok, az ember és a bűnbeesés	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Fogalomtisztázás: angyal, szellemi létező, tevékenység, létezés, „Isten képmása”, férfi-nő, szellemi lélek, barát, bukott angyalok, áteredő bűn, concupiscentia.</p>

	Az angyalok világának és az emberek világának, valamint a bűnbeesésnek a megismerése.
Jézus Krisztus, a mi Urunk	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: emberség, istenség, felkent, Messiás, Emberfia, Küriosz, megtestesülés, megkeresztelkedés, megkísértés, színeváltozás. Az isteni ígéretek beteljesítő Jézus Krisztus személyének megismerése.
A megváltás misztériuma	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: örömhír, húsvéti misztérium, szenvedés, halál, istenkáromlás, húsvéti áldozat, megdicsőült test, mennybemenetel, második eljövétel. Az örömhír központi témájának, a húsvéti misztériumnak a megismerése.
A Szentlélek – Isten Lelke	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: összekapcsolt küldés, isteni rejtőzködés, Ruah, Pünkösöd. A Szentháromság Személyei közül a harmadik isteni Személy, a Szentlélek megismerése.

Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél
Az Egyház Isten tervében	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: ekklészia, liturgikus-helyi-egyetemes közösség, egybegyűjtés, az üdvösség egyetemes szentsége. A Szentlélek által épített, éltetett és megszentelt Egyház megismerése.
Az Egyház - Isten népe, Krisztus Teste, a Szentlélek temploma	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: Isten népe, vízből és Szentlélekből születés, új parancs, Isten Ország, közösség Jézussal, karizmák. Az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek egységében egyesített Egyház elnevezései.
Az Egyház jelzői	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: forrás, alapító, Lélek, Isten ajándékai, az egység kötelékei és sebei, szentség, katolikus, misszió, apostoli jogfolytonosság. A Hiszekegyben megvallott egyetlen Egyház jelzőinek magyarázata.
A Krisztus-hívők	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: szent szolgák, laikusok, hierarchia az Egyházban, evangéliumi tanácsok, küldetés, tanúságtétel. A keresztségben Krisztus testének tagjaivá lett emberi közösség, Isten új népe
A szentek közössége, és Mária - Krisztus Anyja, az Egyház Anyja	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: szentek közössége, sancta – sancti – koinónia, közjó, mennyei és földi Egyház, előkép, példakép, tisztelet-imádás, Közösség a szentekkel és a Mária-tisztelet.
A bűnbocsánat	Új ismeretek kialakítása

	<p>Fogalomtisztázás: bűn, bűnbánat, bűnbocsánat, kiengesztelődés, megtérés.</p> <p>A bűnök megbocsátásának hatalma az Egyházban.</p>
Feltámadás, örök élet	<p>Új ismeretek kialakítása</p> <p>Fogalomtisztázás: feltámadás, szellemi test, Krisztus második eljövetele, a keresztyény halál pozitív értelme, különítélet- utolsó ítélet, örök fizetség, Mennyország, purgatórium, pokol.</p> <p>Az Apostoli Hitvallásban megvallott hitünk kifejtése a halottak feltámadásáról és az örök életről.</p>

### **Módszertani lehetőségek:**

- a katolikus és protestáns liturgia összehasonlítása;
- saját betlehem készítése;
- szentségimádás az osztály közösségével;
- ismerkedés a misekönyv használatával;
- katolikus könyvtárak, könyvesboltok látogatása;
- katolikus rádióműsorok hallgatása;
- csoportmunka:
  - a különböző országok egyházi hagyományainak megismerése;
  - forrásfeldolgozás a Szentírásból;
  - adatgyűjtés a védőszentjeinkről;
- Egy önként választott szerzetesrend bemutatása;
- Közösen végzett imádság egymásért;
- A **Hittansuli honlapon** található feladatok megoldása;

### **Alapkövetelmény**

Az üdvtörténet racionális és kritikus vizsgálata vezesse rá a tanulót arra, hogy a Jézusba vetett hit ésszerű engedelmesség, mert a hit előfeltételei (Isten léte, az ember nyitottsága Istenre; Jézus történetisége és feltámadása; az egyház jézusi eredete és a kinyilatkoztatás ténye) az emberi ész ítélete alapján is hitelre méltó előfeltételek. S ha hitelre méltóak, hitre, elfogadásra szólítják az embert.

A tanuló tudjon tájékozódni, adott részeket ügyesen megkeresni a Szentírásban. Ismerje az egyházi év fogalmát, a szentmise teológiáját és liturgiáját, a hét szentség és a szentelmények liturgiáját. Tudja, mit, mikor, hogyan és miért ünneplünk az egyházban. Ismerje a liturgikus cselekmények, helyek, idők, kellékek, színek jelképrendszerét. Értő módon tudjon bekapcsolódni az egyház liturgikus életébe.

### **Ellenőrzés, értékelés, minősítés**

Az ellenőrzés, értékelés a tantervi követelmények teljesítésére irányul, független a tanuló személyes meggyőződésétől, vallási elkötelezettségétől. Szóbeli feleletek és írásbeli dolgozatok formájában ellenőrizzük az elsajátított tudásanyagot. Tanegységekként témazáró dolgozatot íratunk. Értékeljük a tanulók órai aktivitását, szorgalmi feladatait, füzetvezetését. A hittan tantárgyból is 5 osztályzattal minősítjük a tanulók tudását.

## **Az osztályozó vizsga évfolyamonkénti követelményei**

Az osztályozó vizsgák követelményrendszerét a kerettantervben az adott évfolyamnál megjelölt tematikai egységek, kulcsfogalmak képezik.

### **5. évfolyam:**

A Biblia, az üdvtörténet fogalma

A teremtéstörténetek és a bűnbeesés története

A bűn elterjedésének történetei (Káin és Ábel, vízözön-hagyomány, bábeli torony története)

A pátriárkák történetei (Ábrahám, Izsák, Jákob, József)

Szabadulás Egyiptomból és a pusztai vándorlás

Honfoglalás és bírák kora (Gedeon, Sámson, Sámuel)

Izrael első királyai (Saul, Dávid, Salamon)

Prófétaság Izraelben (Illés, Izajás, Jeremiás, Ezékiel)

Tanító könyvek (Zsoltárok, Jónás)

Újszövetség:

Jézus életének történeti kerete

Isten Ország



Jézus példabeszédei  
Jézus örömhíre  
Jézus csodái  
Jézus ellenfelei  
Jézus szenvedése, halála, feltámadása (virágvasárnaptól húsvétig)  
Az egyház születése  
Az főapostolok működése (Szent Péter és Pál)

### **6. évfolyam:**

Az ősegyház élete  
A keresztényüldözések kora (Kre. 313-ig)  
A konstantini fordulat  
Az első zsinatok tanítása  
Az egyház a népvándorlás idején  
A korai szerzetesség  
Szent Benedek reformja  
Középkori misszió  
Keleti és nyugati kereszténység  
Nagy Károly és az Egyházi állam  
A cluny reform  
Szent István műve  
Magyar szentek és boldogok  
A kereszties hadjáratok  
Középkori eretnekmozgalmak  
Virágzó középkor (skolasztika, Clairvaux-i Szent Bernát és a ciszterci rend)  
Pápák avignoni fogsága, nyugati egyházszakadás  
Reformáció  
Katolikus megújulás (Trentoi Zsinat)  
Újkori misszió  
Az egyház a felvilágosodás idején  
Egyház a modern korban (az első vatikáni zsinat tanítása)  
Az egyház szociális tanítása

Az egyház tevékenysége a világháborúk idején  
Pápaság a 20. és 21. században

## **7. évfolyam**

A kinyilatkoztatás, dogma, dogmatika fogalma  
Az teremtéssel kapcsolatos dogmák (az angyalok, a világ és az ember teremtése)  
A bűnbeeséssel kapcsolatos dogmák  
A szentháromsággal kapcsolatos dogmák  
A megváltással kapcsolatos dogmák (szoteriológia)  
Jézus Krisztussal kapcsolatos dogmák (krisztológia)  
Szűz Máriával kapcsolatos dogmák (mariológia)  
Isten kegyelmi ajándékai (kegyelemtan)  
Az egyházzal kapcsolatos dogmák (ekkleziológia)  
A végső idők (eszkatológia)  
Erkölcstan  
Isten törvényei az Ó-, és Újszövetségben  
Az ember mint erkölcsi lény, a lelkiismeret  
Az erények  
A bűnök  
Az isteni erények (hit, remény, szeretet)  
Kötelességeink Istennel kapcsolatban  
A helyes vallásosság  
Az egyház öt parancsolata  
Az embertársainkkal kapcsolatos kötelességeink  
Az önmagunkkal kapcsolatos kötelességeink  
A kommunikáció erkölcstana (igazság, hazugság)  
A társadalmi rend alapja, a család  
Az anyagi javak erkölcsi vonatkozásai  
A szellemi javak  
A társadalmi igazságosság  
Korunk erkölcsi kérdései (bioetika)

## 8. évfolyam

Kinyilatkoztatás az Ó-, és Újszövetségben

Isten Ország

Jézus példabeszédei

Jézus örömhíre

Jézus csodái

Jézus szenvedése, halála, feltámadása

Az apostolok hite

Az egyház

Az egyház négy tulajdonsága

*Liturgia*

Az üdvtörténet, a misztérium, a liturgia és a misztériumokat értelmező dogmatika fogalma  
liturgikus ünnepek és időszakok

Liturgikus jelek, jelképek, helyek, eszközök, ruhák és színek

Az egyházi év fogalma, felosztása, tartalma

A teremtő Atyára és a bűnös, de az Atya ígéretében bízó létünkre emlékeztető advent, - a teremtés, a bűnbeesés és az ígélet dogmatikája

A Fiú megtestesülésére emlékeztető karácsony - a megtestesülés dogmatikája

A Jézus megváltói halálára, feltámadására és mennybemenetelére emlékeztető húsvéti ünnepkör - a megváltás és a halálon túli lét dogmatikája

A Szentlélek eljövételére emlékeztető pünkösd

Az évközi idő liturgikus sajátosságai, főbb ünnepei

Az üdvtörténet valamennyi misztériumát felidéző és valóban megjelenítő eukarisztia a szentmisében

A szentmise liturgiája mint az üdvtörténet valamennyi misztériumának emlékezte és megjelenítője

Az üdvtörténet misztériumait megjelenítő szentségek teológiai fogalma

A keresztség liturgiája és dogmatikája

A kiengesztelődés liturgiája és dogmatikája

Az eukarisztia liturgiája és dogmatikája az elsődőzésban

A bérmálás liturgiája és dogmatikája

A betegek kenetének liturgiája és dogmatikája

A házasság, illetve a papi rend liturgiája és dogmatikája

Az igeliturgia, a szentek tisztelete és a szentelmények fogalma

Az üdvtörténet misztériumai a különféle igeliturgiákban

Az üdvtörténet misztériumai és a szentek (elsősorban Mária) tiszteletének dogmatikája  
A főbb szentelmények liturgiája és dogmatikája (temetés)

## 9. évfolyam

A Biblia

Kinyilatkoztatás, sugalmazás, kánon fogalma

A Biblia kialakulása

Az ószövetségi kánon

az üdvtörténet fogalma

A teremtéstörténetek és a bűnbeesés története

A bűn elterjedésének történetei (Káin és Ábel, vízözön-hagyomány, bábéli torony története)

A pátriárkák történetei (Ábrahám, Izsák, Jákob, József)

Szabadulás Egyiptomból és a pusztai vándorlás

Honfoglalás és bírák kora (Gedeon, Sámson, Sámuel)

Izrael első királyai (Saul, Dávid, Salamon)

Prófétaság Izraelben (Illés, Ozeás, Ámosz, Izajás, Jeremiás, Ezékiel, Dániel)

Bölcsességi irodalom (Jób könyve)

Apokaliptika

Az Újszövetség könyvei, szövege, fordításai

A Jézus korabeli zsidóság bemutatása (vallási és társadalmi csoportok)

A Messiás eljövételét hirdető ószövetségi előképek megismerése

Jézus családfája

Az evangéliumok történeti hitelessége

Isten Ország

Jézus példabeszédei

Jézus örömhíre

Jézus csodái

Jézus ellenfelei

Jézus szenvedése, halála, feltámadása (virágvasárnaptól húsvétig)

Az egyház születése

Az főapostolok működése (Szent Péter és Pál)

Az ősegyház Szent Pál leveleinek tükrében  
Katolikus levelek  
János evangéliuma és levelei  
Jelenések könyve

## 10. évfolyam

Az egyháztörténelem fogalma  
Az ókor általános jellemzése  
Az apostoli egyház  
A keresztényüldözések története  
A „konstantini fordulat”  
Harcok a hit tisztaságáért – Az eretnekségek története  
Az Egyház istentiszteleti, bűnbánati, fegyelmi és erkölcsi élete az első századokban  
A szerzetesség kialakulása  
A középkor bemutatása, általános jellemzése  
Európa népeinek megtérítése  
A magyarok megtérése – **Szent István egyház-, és államszervező munkája**  
A Pápai Állam kialakulása és a császárság felújítása  
Bizánc a középkorban  
A „sötét századok” – A pápaság kora a középkorban  
A pápaság története a virágzó középkorban  
Avignon és a „nagy szakadás” – A pápaság a késő középkorban  
A kereszties hadjáratok  
A középkori eretnekségek és az inkvizíció  
A szerzetesség a középkorban – **Clairvaux-i Szent Bernát és a ciszterci rend**  
A szellemi élet a középkorban  
Az újkor általános jellemzői. A reformáció okai  
Luther  
A reformáció Svájcban: Zwingli és Kálvin  
A reformáció elterjedése Európában

A Trienti (Trentói) Zsinat (1545-1563)  
A katolikus megújulás kora  
A szerzetesség, a missziók az újkorban  
Az egyház a felvilágosodás korában  
Az I. Vatikáni Zsinat (1869-1870)  
A „századvég” és a „századelő” pápái  
Az Egyház története a világháborúk korában  
Az Egyház megújulása – A II. Vatikáni Zsinat  
A Katolikus Egyház helyzete Magyarországon a XX. Században

## **11. évfolyam**

A kinyilatkoztatás, dogma, dogmatika fogalma  
A természetes és a kinyilatkoztatott istenismeret  
Isten tulajdonságai  
A szentháromsággal kapcsolatos dogmák  
Az teremtéssel kapcsolatos dogmák (az angyalok, a világ és az ember teremtése)  
A bűnbeeséssel kapcsolatos dogmák  
A megváltással kapcsolatos dogmák (szoteriológia)  
Jézus Krisztussal kapcsolatos dogmák (krisztológia)  
Szűz Máriával kapcsolatos dogmák (mariológia)  
Isten kegyelmi ajándékai (kegyelemtan)  
Az egyházzal kapcsolatos dogmák (ekkleziológia)  
Általános szentségtan  
A végső idők (eszkatológia)  
Erkölcstan  
Isten törvényei az Ó-, és Újszövetségben  
Az ember mint erkölcsi lény, a lelkiismeret  
Az erények  
A bűnök  
Az isteni erények (hit, remény, szeretet)

Kötelességeink Istennel kapcsolatban

A helyes vallásosság

Az egyház öt parancsolata

Az embertársainkkal kapcsolatos kötelességeink

Az önmagunkkal kapcsolatos kötelességeink

A kommunikáció erkölcstana (igazság, hazugság)

A társadalmi rend alapja, a család

Nemiség, házasság

Az anyagi javak erkölcsi vonatkozásai

A szellemi javak

Az emberi személy tisztelete, méltósága (bioetika)

A társadalmi igazságosság

## **12. évfolyam**

### *Liturgika*

Az üdvtörténet, a misztérium, a liturgia és a misztériumokat értelmező dogmatika fogalma

liturgikus ünnepek és időszakok

Liturgikus jelek, jelképek, helyek, eszközök, ruhák és színek

Az egyházi év fogalma, felosztása, tartalma

A teremtő Atyára és a bűnös, de az Atya ígéretében bízó létünkre emlékeztető advent, - a teremtés, a bűnbeesés és az ígélet dogmatikája

A Fiú megtestesülésére emlékeztető karácsony - a megtestesülés dogmatikája

A Jézus megváltói halálára, feltámadására és mennybemenetelére emlékeztető húsvéti ünnepkör - a megváltás és a halálon túli lét dogmatikája

A Szentlélek eljövételére emlékeztető pünkösd

Az évközi idő liturgikus sajátosságai, főbb ünnepei

Az üdvtörténet valamennyi misztériumát felidéző és valóban megjelenítő eukarisztia a szentmisében

A szentmise liturgiája mint az üdvtörténet valamennyi misztériumának emlékezte és megjelenítője

Az üdvtörténet misztériumait megjelenítő szentségek teológiai fogalma

A keresztség liturgiája és dogmatikája

A kiengesztelődés liturgiája és dogmatikája

Az eukarisztia liturgiája és dogmatikája az elsőáldozásban

A bérmlás liturgiája és dogmatikája

A betegek kenetének liturgiája és dogmatikája

A házasság, illetve a papi rend liturgiája és dogmatikája  
Az igeliturgia, a szentek tisztelete és a szentelmények fogalma  
Az üdvtörténet misztériumai a különféle igeliturgiákban  
Az üdvtörténet misztériumai és a szentek (elsősorban Mária) tiszteletének dogmatikája  
A főbb szentelmények liturgiája és dogmatikája (temetés)

#### *Alapvető hittan*

A kinyilatkoztatás,  
Biblia, sugalmazás, kánon  
A hitvallás magyarázata  
A hitvallás értelme, jelentősége  
A hitvallás felépítése  
I.rész: az Atya és a teremtés  
Istenképiség – emberi méltóság  
Isten mindenhatósága  
Isten a mi atyánk  
A teremtő és gondviselő Isten  
II. rész: Jézus Krisztus és a megváltás  
Jézus Krisztus elnevezés magyarázata  
Isten egyszülött fia, aki valóságos ember  
A mi Urunk, a második Ádám  
Jézus a keresztény és pogány források tükrében  
Fogantatott Szentlélektől  
Született Szűz Máriától  
Szenvedett Pontius Pilátus alatt  
Mégfeszítették, meghalt és eltemették  
Alászállt a poklokra  
A feltámadás hitbeli tapasztalata  
Felment a mennybe, ott ül a mindenható Isten jobbján  
Jézus második eljövetele, a parúzia  
Isten örök országa  
III. rész: a Szentlélek és a világ megszentelése  
A Szentlélek az elfelejtett Isten



Isten lelke az Ószövetségben

A pünkösti alaptapasztalat

A Szentlélek tevékenysége az Újszövetségben és a keresztény életben

IV. rész: az egyház és a végső dolgok

Isten újszövetségi népe

Az egyház küldetése

Az egyház négy attribútuma

A szentek közössége

Az ember végső sorsa (az üdvösség és a kárhozat, a tisztulás állapotának jelentése)

A bűnök bocsánata (objektív és szubjektív megváltás)

A test feltámadása

Isten megosztja velünk örök életét

## **A középszintű érettségi vizsga tartalmi követelményei:**

Témakörök/Kompetenciák/Követelmények

### **I. Biblia**

Ószövetség

1. Az Ószövetségi üdvtörténet a kezdetektől a próféták arany-koráig Őstörténet: a teremtés, Isten elgondolása a teremtett világról és az emberről; a bűnbeesés, a bűn következményei; az ősatyák istenélménye, meghívása, a nekik adott ígéret, a velük kötött szövetség.

Mózes és a mózesi szövetség.

A Dávidnak tett messiási ígéret.

2. Ószövetségi üdvtörténet a próféták aranykorától a hellenista korig Illés, Ámosz és Ozeás próféta

Izajás, a második Izajás, a harmadik Izajás

Jeremiás próféta

Ezékiel próféta

Dániel próféta

Alapvető ószövetségi bevezetés-tudományi ismeretek Az ószövetségi üdvtörténet fogalma, az ószövetségi kánon, irodalmi műfajok az

Ószövetségben, az Ószövetség szövegtanúi és fordításai, a prófétaság fogalma és a prófétai irodalom jellemzése, a bölcsességi és a lírai irodalom, a zsoltárok fogalma és műfaja.

Kompetenciák

Szövegértelmezés Ószövetségi szöveg alapvető mondanivalójának, üzenetének értelmezése, kifejtése

Esetelemzés A bibliai szövegek mondanivalójának aktualizálása a ma keresztényének életére.

Véleményének indoklása, állásfoglalásának megalapozása.

Újszövetség

3. Krisztus misztériuma az evangéliumok alapján A gyermekségtörténetek értelmezése, Jézus tanítása, Jézus tettei (csodák), Jézus halála és feltámadása, a Szentlélek eljövetele

4. Az apostolok kora az Újszövetség fényében Az ősegyház élete, a misszió, az első apostoli zsinat.

Péter apostol tanítása az Ap.Csel. és a Péter-levelek alapján. Pál apostol megtérése és missziós útjai.

János és Jakab apostol tanítása a leveleikben.

Alapvető újszövetségi bevezetés-tudományi ismeretek Az Újszövetségi üdvtörténet fogalma, az újszövetségi kánon, irodalmi műfajok az újszövetségi Szentírásban, újszövetségi szövegtanúk és fordítások.

Az evangéliumok keletkezéstörténete.

Az Ap.Csel. keletkezéstörténete és műfajai.

Péter apostol leveleinek keletkezéstörténete.

Jakab és János apostol leveleinek keletkezéstörténete

Kompetenciák

Szövegértelmezés Újszövetségi szöveg alapvető mondanivalójának, üzenetének értelmezése, kifejtése

Esetelemzés Az újszövetségi szövegek mondanivalójának aktualizálása a ma keresztényének életére.

Véleményének indoklása, állásfoglalásának megalapozása.

## **II. Egyháztörténelem**

5. Az egyház ókora és középkora Az egyház történelmének kezdete, a keresztényüldözés kora.

Egyetemes zsinatok az ókorban.

A szerzetesség kialakulása a remetéktől Assiszi Szent Ferencig. A keleti (ortodox) egyház története.

Szent István és az Árpád-házi szentek Jézus evangéliumának szolgálatában.

Az egyház történelme mint üdvtörténet.

Az egyházi állam fogalma.

Egy egyházatya és/vagy az egyházmegye védőszentje életének és művének bemutatása.

Két ó- vagy középkori pápa bemutatása.

6. Az egyház újkora és legújabb kora A reformáció értékeiben és negatívumaiban rejlő isteni üzenet: forradalom helyett belső megújulás.

A Trentói Zsinat a megújulás szolgálatában.

Jézus örömhírének hiteles hordozói (néhány kiemelkedő jelentőségi szent életútjának és művének bemutatása).

Az egyház története a felvilágosodás korától az I. Vatikáni Zsinatig. A keleti (görög katolikus) rítus jellemzői.

Korunk kihívásai és a II. Vatikáni Zsinat.

A 20. század egy nagy pápájának bemutatása

Az ökumenizmus törekvései a 20. században az ökumenizmusról szóló zsinati nyilatkozat alapján.

Kompetenciák

Szövegértelmezés Egyháztörténeti forrás és egyházi dokumentumok elemzése, értelmezése.

Esetelemzés Az egyháztörténeti események értelmezése és összevetése a mai kor problémáival. Az egyház mai helyzetének elemzése.

### **III. Dogmatika**

7. Ünnepeink liturgiája és dogmatikája (Krisztus megváltó tevékenysége, Mariológia)

(A görög szertartású tanulók saját

liturgikus hagyományuk alapján mutatják be a dogmatikai tanítást.) A teremtés, a bűnbeesés és az ígélet dogmatikája – az advent liturgiája

A megtestesülés dogmatikája (Karácsony)

A megváltás és a halálon túli lét dogmatikája (Húsvéti ünnepkör)

A Szentlélekről szóló dogmatikai tanítás (Pünkösd)

Az üdvtörténet, a misztérium, a liturgia és a misztériumokat értelmező dogmatika fogalma.

A Mária-dogmák krisztológiai mondanivalója.

A Lélek ajándékai – a karizmák.

8. Az Eukarisztia és a szentségek

(A görög szertartású tanulók saját

liturgikus hagyományuk alapján mutatják be a dogmatikai tanítást.) A szentmise liturgiája mint az üdvtörténet valamennyi misztériumának emlékezete és megjelenítője.

A szentség fogalma. A kegyelem fogalma.

A keresztség és a bérálás szentségének liturgiája és dogmatikája.  
A kiengesztelődés és a betegek kenetének liturgiája és dogmatikája.  
A házasság és a papi rend szentségének liturgiája és dogmatikája.  
A legfontosabb liturgikus jelképek.  
A szentek tiszteletének dogmatikája.  
A szentelmények liturgiája és dogmatikája.  
Az imádság dogmatikája.  
A szentmisén kívüli igeliturgia dogmatikája.  
Kompetenciák  
Esetelemzés A keresztény életgyakorlat örömei, nehézségei.  
Állásfoglalás, a vélemény indoklása.

#### **IV. A keresztény erkölcsi élet**

9. Az ember erkölcsi lény Az ószövetségi ember üdvtapasztalata saját erkölcsi mivoltáról.  
Jézus tanítása az ember erkölcsi mivoltáról és feladatáról.  
Az ember erkölcsi mivolta az egyház tanításában.  
A törvény az ószövetségi üdvtörténetben.  
A Jézusban beteljesedett ószövetségi törvény.  
Az üdvtörténeti erkölcsstan fogalma.  
A törvény fogalma és fajtái az erkölcssteológiában.  
A teológiai erények.

10. Az erkölcsi halál és az erkölcsi feltámadás A bűn és következménye az ó- és újszövetségi Szentírás alapján.  
A bűn következménye az egyház teológiai tanításában.  
Az erkölcsi feltámadás reménye az Ószövetségben, ténye és alapja az Újszövetségben.  
Az erkölcsi feltámadás az egyház tanításában és gyakorlatában.  
A születéssel kapcsolatos erkölcsi problémák.  
A szexualitással kapcsolatos erkölcsi problémák.  
A házassággal kapcsolatos erkölcsi problémák.  
A halállal kapcsolatos erkölcsi problémák.

## Kompetenciák

Esetelemzés Erkölcsei kérdések, mai erkölcsi problémák elemzése, állásfoglalás, a vélemény indoklása.

### **V. Vallás – világvallások**

11. A vallás és a Krisztus-esemény bizonyossága A vallás fogalma és lehetősége a katolikus egyház önértelmezésében.

A kereszténység előtti keleti vallások: hinduizmus, buddhizmus.

A kinyilatkoztatásból merítő vallások: zsidó vallás, iszlám.

Jézus történetisége pogány és zsidó források alapján.

Jézus feltámadásának igazolhatósága.

A vallásfilozófia fogalma.

Az üdvtörténet apológiájának fogalma.

Isten létének bölcséleti bizonyítása.

A vallásszabadságról szóló zsinati nyilatkozat ismertetése.

A nem keresztény vallásokról szóló zsinati nyilatkozat ismertetése.

Mai vallási áramlatok.

12. Az egyház és a kinyilatkoztatás Az egyház jézusi eredetének ténye és szükséges volta az újszövetségi iratok alapján.

Az egyház négy ismertetőjegye (egy, szent, katolikus és apostoli) és szükséges volta.

Az egyház fogalma a katolikus egyház önértelmezése alapján.

Az egyház ószövetségi gyökerei.

Az egyház és a pápa tévedhetetlenségének fogalma.

A kinyilatkoztatás és a sugalmazás fogalma.

A hit és a cselekvés összefüggése.

A hit mint ésszerű engedelmesség.

## Kompetenciák

Esetelemzés: a vallásos élet értékének, az egyházhűségnek bemutatása, értelmezése. A missziós tevékenység fontossága. Mások megértésének, tiszteletének, elfogadásának alapja a krisztusi szeretet. Állásfoglalás, a vélemény indoklása